

Športnik

REVILJA JE BREZPLAČNA
Številka 67
november 2022
www.zsis.si

1962- 2022

LET

ŠPORTA INVALIDOV V SLOVENIJI

**Slovesnost na
Brdu ob 60-letnici**

str 4

**Intervju s predsednico
uprave Loterije**

str 12

**Paralimpijski
tabor v Laškem**

str 42

ZVEZA ZA ŠPORT INVALIDOV SLOVENIJE
SLOVENSKI PARALIMPUŠKI KOMITE

Kazalo

3	Ponosni na zgodovino športa invalidov	24	Nastopi reprezentance SLO parastrelcev v letu 2022	46	Z odliko sklenili Evropski teden športa
4	Slavnostno ob 60. letnici	26	Aktivno za praznik »Dan slovenskega športa«	48	Mladi invalidi v družbi uspešnih parašportnikov
10	Zborniku na pot	28	Gluhim košarkarjem zlato odličje	50	Kje so, kaj delajo?
11	Triglav	30	DRŽAVNA PRVENSTVA 2022	53	Šport in posebne potrebe v strokovnem centru
12	Parašportniki postajajo bistven del naše kulture	37	Lidl	58	Razstava ob Ljubljani: uvod v okroglo obletnico krovne zveze športa invalidov
15	Loterija	38	Jutra po zmagi so lepa, jutra po medalji so nepozabna	60	Hvala, da daješ. Podari dohodnino
16	Lidl Slovenija Open 2022	41	Šport invalidov skozi čas		
19	Toyota	42	Četrti paralimpijski tabor za družine v Laškem		
20	Če zagori v kuhinji	45	Lek d. d.		
22	Odbojkarji sede osvojili 6. mesto v Srebrni ligi narodov				
23	Do petih kolajn na Češkem				

Kolofon

Izdaja: Zveza za šport invalidov Slovenije - Slovenski paralimpijski komite

Za Zveza ŠIS - SPK: Damijan Lazar

Uredniški odbor: Jože Okoren - urednik, Tjaša Filipčič, Maja Bobnar, Anton Petrič, Žiga Kobašević in Franci Slivšek

Sodelavci: Majda Vesel Kočar, Jana Čander in Drago Perko

Lektoriranje: Rok Janežič

Oblikovanje in prelom: Franci Slivšek

Tisk: Para d.o.o., Ljubljana

Naslov: Zveza ŠIS - SPK, Cesta 24. Junija 23, 1231 Ljubljana - Črnuče

Tel.: +386 (01) 53 00 891

Fax: +386 (01) 53 00 894

info@zsis.si

http://www.zsis.si

Tr. r.: 0510 0800 0024 242

Naklada: 4000

Izid revije sta finančno omogočila

Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij – FIHO in Fundacija za šport FŠ

ISSN 1854-5254

Mnenja izražena v avtoriziranih člankih so mnenja avtorjev in niso verificirana stališča Zveze ŠIS - SPK.

Programe Zveze ŠIS - SPK sofinancirajo:

Naslovna fotografija:

otvoritev paralimpijskih iger, Heidelberg 1972

(foto: Branko Rupnik)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Ponosni na zgodovino športa invalidov

Piše: Damijan Lazar

(foto: Nastija Fijolič)

▲
Uvodni nagovor ob 60 letnici, Damijan Lazar predsednik Zveze ŠIS - SPK.

Spoštovani minister za izobraževanje, znanost in šport, gospod dr. IGOR PAPIČ, spoštovani visoki gosje, spoštovani zbor, lepo vas pozdravljam ob 60. obletnici Zveze za šport invalidov Slovenije – Slovenskega paralimpijskega komiteja.

Danes smo se zbrali, da počastimo 60 let športnih uspehov tistih, zaradi katerih je ta zveza nastala, naših športnic in športnikov, ki so z nami delili ne le svoje športne uspehe, pač pa tudi veselje, žalost, razočaranje in neuspehe ter ob tem postajali samozavestnejši in ponosnejši slovenski parašportniki.

Ob častitljivem jubileju smo to bogato zgodovino dopolnili z izdajo zbornika, ki priča o bogatem vsebinskem in rezultatskem delu zveze. Zbornik je s predanostjo in veliko potrpežljivosti s sodelavci uredil starosta naše zveze, gospod Jože Okoren, ki se mu ob tej priložnosti zahvaljujem.

Kot organizacija za šport invalidov že ves čas skrbimo za spodbujanje mladih pri športnem udejstvovanju, jih spremljamo pri razvoju, podpiramo na poti k uspehom in spremljamo na največjih športnih dogodkih. V zadnjih šestih

desetletjih smo zrasli v resno krovno organizacijo, ki uživa velik ugled, delo pri njej pa ostaja večna radost, saj s svojim delom z mladimi in že uveljavljenimi športniki ter usmerjanjem pozornosti nanje dajemo zgled ne le invalidom, temveč vsem državljanom RS, kot člani mednarodnih športnih organizacij pa tudi vsemu svetu.

Rad bi se zahvalil vsem, ki nas finančno in moralno podpirajo. To so predvsem: **Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v RS**, že desetletja naš finančni podpornik, prav tako **Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport** ter **Fundacija za šport**.

Posamezni sponzorji in pokrovitelji naših projektov: **Podjetje Lidl Slovenija, avtomobilski partner TOYOTA Slovenija**, **Podjetje LEK, član skupine SANDOZ**, **Loterija Slovenije**, **Zavarovalnica TRIGLAV**

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo tudi vsem ostalim, da podpirate naše poslanstvo ter s tem omogočate uspešne športne in življenjske zgodbe.

Vsi naši predhodniki so s svojimi športnimi uspehi prispevali k razvoju naše krovne organizacije za šport invalidov. Izzivi nekoč in danes so tisti, ki nas ženejo dalje. Vsako desetletje prinese nove, med ključnimi večnimi izzivi pa je inkluzivnost – vključevanje invalidov v družbo na vseh ravneh, kar lahko izvedemo le kot celotna družba.

V našem času je aktualen izziv integracija športa invalidov v že obstoječe nacionalne panožne športne zveze neinvalidov, ki si jo prizadevamo izpeljati in bi lahko bila odločilen korak naprej v sodobni družbi. Pri tem nam je v veliko pomoč Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez.

Izzivov, ki so pred nami naslednjih 60 let, se ne bojimo.

Slavnostno ob 60. letnici Zveze za šport invalidov Slovenije – Slovenskega paralimpijskega komiteja

Piše: Jože Okoren

(foto: Nastija Fijolič in osebni arhivi)

Kongresni center Brdo je v organizaciji Zveze za šport invalidov Slovenije – Slovenskega paralimpijskega komiteja gostil udeležence počastitve 60. obletnice organiziranega delovanja športa invalidov v Sloveniji. Zveza za rekreacijo in šport invalidov Slovenije (danes Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komitej) je bila ustanovljena 21. oktobra 1962. Glede na dosežke slovenskih športnikov invalidov si dogodek zasluži večjo pozornost.

▲ Udeleženci slovesnosti.

Skoraj dvesto gostov – športnikov, sponzorjev, trenerjev, sodelavcev in podpornikov športa invalidov – je imelo kaj videti in slišati. O bogastvu tega obdobja nam vse pove število udeležencev športnic in športnikov skozi čas, predvsem pa število osvojenih odličij in visokih uvrstitev. Zbirka vseh dogodkov je res zavidanja vredna.

Našo obletnico je s svojo prisotnostjo počastil tudi minister za izobraževanje, znanost in šport dr. Igor Papič. V njegovem govoru je bilo videti, da dobro pozna šport invalidov. Prav je, da se je osebno prepričal o naših dosežkih in zelo smelih načrtih. Predsednik Zveze ŠIS-SPK Damijan Lazar je podal strnjen pregled dogodkov in nazorno nakazal, kam je zveza usmerjena. Zahvalil se je predvsem sponzorjem, drugim financerjem ter nekaterim posameznikom. Čestitkam se je pridružil tudi predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez Bogdan Gabrovec. Ob tej priložnosti se je zahvalil za sodelovanje in Zvezi ŠIS-SPK v imenu OKS-ZŠZ podelil posebno priznanje. Organizaciji uspešno sodelujeta na številnih področjih, predvsem pri udeležbi parašportnikov na paralimpijskih igrah.

Veliko je zaslužnih posameznikov, strokovnih in laičnih sodelavcev, financerjev, sponzorjev

in prostovoljcev, ki so le redko izpostavljeni, še manj pa nagrajeni za svoje delo. Veliko je dela na »etični pogon«. Sicer pa je bil dogodek na Brdu namenjen kratki predstavitvi delovanja zveze na organizacijski in športno-tekmovalni ravni. Razveseljivo je, da so tudi sponzorji, sodeč po njihovih izjavah, pripravljeni še naprej podpirati naša prizadevanja. Le tako bodo namreč uresničeni dolgoročni cilji zveze, to je v prvi vrsti pridobiti in v športne aktivnosti vključiti čim več mladih invalidov ne glede na njihovo invalidnost. Za vsakega invalida obstaja že uveljavljena športna panoga. Poudarjamo pa, da naš namen ni zgolj nabiranje medalj, so še drugi zelo pomembni elementi, ki jih ponuja športno življenje.

Naj omenimo še nekatere pomembne jubileje. Leta 1972 je potekal prvi nastop slovenske paralimpijske ekipe v okviru reprezentance Jugoslavije v Heidelbergu, z dvema osvojenima medaljama naših športnikov. Pred tem so medalje na mednarodni ravni že osvajali gluhi športniki. Leta 1991 je Zveza za rekreacijo in šport invalidov Slovenije postala članica Olimpijskega komiteja Slovenije. To je pomenilo, da smo poglobili sodelovanje in kot polnopravni člani imeli svojega predstavnika z glasovalno pravico, takratnega predsednika Ernesta Jazbinška, v Izvršilnem odboru OKS. Zelo

Minister dr. Igor Papič (prvi z leve) v pogovoru s predsednikom Damijanom Lazarjem.

Bogdan Gabrovec, predsednik OKS-ZŠZ

»Počaščen sem, da sem lahko danes z vami. Mislim, da smo stkali pristne vezi, želim si, da ostane tako še naslednjih 60 let.«

pomembna letnica je 1992, ko je potekal prvi samostojni nastop paralimpijske reprezentance Slovenije v Barceloni. Reprezentanca je štela osem športnikov in osvojila tri medalje, dve zlati in bronasto. Malo pred tem istega leta je to uspelo reprezentanci gluhih na evropskem prvenstvu. Leta 1993 je bila po vseh pripravih, procedurah in zagotavljanju vseh pogojev Zveza za šport invalidov Slovenije sprejeta v Mednarodni paralimpijski komite (MPK). To je bil nedvomno velik dogodek za šport slovenskih invalidov.

Ob tem slavnostnem dogodku je luč sveta zagledal zbornik, ki vsebuje krajši pregled posameznih sklopov organiziranosti zveze in športnih dosežkov

Jože Okoren odgovarja na »zahtevna« vprašanja voditeljice Bernarde Žarn.

vseh slovenskih športnikov invalidov. Najdete ga na spletni strani zveze.

Kot vedno je tudi tokrat z največjo mero profesionalnosti prireditve vodila Bernarda Žarn. Ne glede na časovno omejitve je povzela vse pomembne dogodke v teh 60 letih. Vodila je tudi zanimiv pogovor z avtorjem tega zapisa, udeležencem prvih paralimpijskih iger slovenskih parašportnikov. Piko na i je postavila pevka Lea Sirk z izvedbo dveh svojih skladb.

Razveseljivo je, da so o prireditvi množično poročali številni mediji. Tako je širša javnost dobila še podrobnejšo predstavo o športu invalidov.

Dr. Igor Papič

Minister za izobraževanje, znanost in šport RS

Spoštovani, športnice in športniki sodite med najprodnornejše ambasadorje Slovenije v svetu. Z vašimi uspehi se lahko vedno pohvalimo, vaša imena lahko vedno ponosno izgovarjamo. Zato je pomembno, da je poskrbljeno za okolje, v katerem lahko razvijate svoje talente, in Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite že 60 let skrbi za to. Iskrene čestitke in hvala za vaše delo. Hvala predvsem za to, da rušite stereotipe, kdo je lahko športnica oziroma športnik. To je bistvo športa – da nas povezuje ter uči sodelovanja in vztrajnosti.

Pred 60 leti ste začeli z delom z vojaškimi invalidi, danes je med vašimi članicami 15 nacionalnih invalidskih organizacij. Ste člani mednarodnih organizacij za šport invalidov na evropski in svetovni ravni. Še naprej vam želim, da se tako uspešno razvijate in rastete, kot ste v teh 60 letih.

Vaše športnice in športniki pa se ne posvečajo le športu, temveč tudi motiviranju ljudi, saj dokazujejo, da ni nič nemogoče. Posebej bi rad izpostavil vaš program »Paralimpijski šolski dan«, ki na osnovnih in srednjih šolah otrokom oziroma mladostnikom približa športnice in športnike invalide. Pa ne le to, hkrati razbijate mite in tabuje o invalidnosti. Naj omenim še vaš »Paralimpijski tabor za družine«, ki je pomagal že številnim družinam, da so našle pravo pot pri športni dejavnosti njihovih otrok.

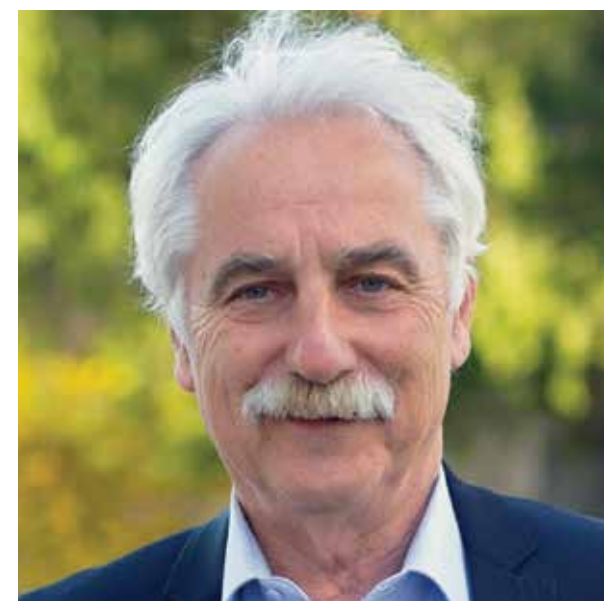
Še bi lahko našteval vaše programe in projekte, s katerimi ste orali ledino na tem področju, da bi zagotovili ustrezno okolje in pogoje ne le za športnice in športnike invalide, ampak za vse, ki se v življenju soočajo z različnimi ovirami.

Spoštovane predstavnice in spoštovani predstavniki Zveze za šport invalidov Slovenije – Slovenskega paralimpijskega komiteja, še naprej vam želim uspešno delo.

Franc Hočevnar, dolgoletni direktor URI Soča

Imel sem srečo, da sem bil direktor rehabilitacijskega zavoda v času, ko je bilo med invalidi veliko odličnih športnikov. Slediti njihovem navdušenju in organizacijskemu zagonu ni bilo težko. Za URI Soča je bilo tako okolje odlična priložnost, da se potrdimo tudi v tej vlogi – torej kot osrednja rehabilitacijska ustanova. Izrabili smo vsako priložnost, da smo sledili tem pobudam. Res pa je, da mora imeti vsaka dobra ideja nosilca. Med invalidi je bilo takih več, vendar je bil Jože Okoren človek z neverjetno voljo in nalezljivo energijo. Nalezli smo se je mnogi, ki smo delali na področju rehabilitacije. Šport je bil življenje in nova priložnost tako za posameznika kot za našo ustanovo. Upam, da je še danes tako. Spoznal sem veliko srčnih ljudi, predanih aktivistov in odličnih organizatorjev. Svoje znanje sem dopolnjeval z izkušnjami športnikov invalidov. Vse to mi je olajšalo vodenje in utrjevanje poslanstva URI Soča ter mi omogočilo osebno rast.

Alenka Primožič, višja fizioterapevtka

Leta 1972 sem bila kot mlada višja fizioterapevtka v Zavodu za rehabilitacijo invalidov Ljubljana, današnjem Univerzitetnem rehabilitacijskem inštitutu Soča, izbrana za članico zdravstvenega spremstva invalidov na paralimpijske igre v Heidelbergu v Nemčiji. Izvesti je bilo treba natančno kategorizacijo udeležencev paraplegikov in tetraplegikov glede na višino poškodbe hrbtenjače in posledično invalidnost. Pri vsakem udeležencu je bilo treba oceniti mišično prizadetost (mišični test), motnjo občutenja (senzibilitete) in stopnjo nehotene mišične aktivnosti (spastičnosti) ter ga glede na rezultate uvrstiti v ustrezno kategorijo invalidnosti. Glede na to, da je takratna Jugoslavija prvič sodelovala na paralimpijskih igrah, je bila to kar zahtevna naloga. Ob prihodu v Heidelberg so organizatorji pri vsakem tekmovalcu preverili pravilnost umestitve v ustrezno kategorijo in nas pohvalili, da je bilo delo dobro in pošteno opravljeno.

Med tekmovanji smo vsi iz spremstva spodbujali vsakega tekmovalca in zanj navijali, vzdušje je bilo enkratno. Ko je bil na vrsti Jože Okoren, sem mu tik pred metom diska prišepnila, da če bo disk dobro in daleč vrgel, greva na Bled na znamenito »blejsko kremšnito«. Disk je letel daleč in Jože Okoren je dobil bronasto medaljo, ki je bila hkrati prva medalja za Jugoslavijo na paralimpijskih igrah. Na Bled me je peljal s fičkom, ki ga je kupil kot prvi v svoji vasi. Nepozabni spomini.

Tine Gorenc, uspešen dolgoleten parašportnik

Moji začetki v športu so začeli v Zavodu za rehabilitacijo SOČA v Ljubljani, pod vodstvom učitelja in trenerja Bojana Hrovatina. Naučil me je osnov metov v atletiki in mi dal spodbudo, da sem treniral naprej, tudi doma. V svoji 62-letni karieri na invalidskem vozičku sem se ves čas ukvarjal s športom: atletika, košarka, plavanje, strelstvo, lokostrelstvo in športni ribolov. Šport mi je dal vztrajnost, zdravje in kar lepo življenjsko dobo.

Anton Petrič, predsednik športne zveze gluhih

Šport invalidov sem mi zdi zelo pomemben dejavnik pri reintegraciji v okolje neinvalidov, kjer se borimo za enakopravno vključevanje invalidov v družbo. Če pogledamo nazaj, je šport invalidov v teh šestdesetih letih z uspešnim sistematskim delom Zveze ŠIS-SPK postal del sistema športa v Sloveniji. Tudi šport gluhih postaja tudi del tega sistema, kar brez pomoči in sodelovanja z Zvezo ŠIS-SPK tega ne bi bilo v taki meri. Kot dolgoletni član upravnega odbora in nekdani podpredsednik spremljam razvoj in delo ZŠIS-SPK ter ugotavljam, da gre razvoj v pravo smer.

Čestitke ob tej lepi obletnici in ji želim še veliko uspešnih športnih projektov!

Dane Kastelic, predsednik Zveze paraplegikov

Šport slovenskih invalidov je pustil izjemen pečat v več kot pol stoletni zgodovini organiziranega udejstvovanja na vseh vrhunskih tekmovanjih. Malo katera organizacija se lahko pohvali s takimi dosežki, naj samo omenim paraolimpijske igre, kjer se še nikdar športniki invalidi niso vrnili brez medalje. Zato mi je osebno nesprejemljivo, da v vseh teh desetletjih država ni zbrala poguma, da bi za njih in za vse invalide, ki nezadržno prihajajo v naše vrste ne izgradila športne dvorane in spremljajoče infrastrukture. V primernih pogojih bi jim bilo omogočena kvalitetna izvedba treningov in mladim invalidom tudi seznanjenje s športnimi panogami, ki jih invalidi lahko uspešno trenirajo in posledično dosegajo vrhunske rezultate. Prav tako mi je nerazumljivo, da se športna aktivnost ne uvede v okviru rehabilitacijske obravnave v naši največji rehabilitacijski ustanovi URI Soča, saj je taka oblika v vrhunskih evropskih rehabilitacijskih centrih nekaj povsem običajno.

Janez Hudej, dolgoletni uspešen parašportnik in organizator športnih tekmovanj

Zavedanje o pomenu organizacije, ki povezuje in združuje nacionalne invalidske organizacije in športnike invalide, ki so člani teh organizacij, je morda tudi med njimi samimi velikokrat premajhno. Preveč je bilo uspehov na 60 letni poti, ki jo je Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite prehodila od leta 1962, tako v organizacijskem kot tudi v športno-tekmovalnem smislu, da bi lahko zanikali prizadevno delo zveze za izenačevanje statusa športnikov invalidov s statusom športnikov invalidov. Morda smo na prelomnici, ko bo potrebno sprejeti dolgoročne odločitve kako nadaljevati šport invalidov na vrhunski ravni, da bodo lahko naši športniki še naprej konkurenčni na tekmovanjih najvišjega ranga.

Teh prelomnic je bilo v zgodovini več, a vodstveni delavci zveze so vedno znali sprejeti prave odločitve in pripeljati Zvezo na raven, ki jo poznamo danes.

Tina Cipot, vodja korporativnega komuniciranja v Lidlu Slovenija

V minulih letih smo skupaj z Zvezo ŠIS-SPK prehodili zanimivo pot. Sponzorstvo se je oblikovalo v trdno partnerstvo, dvignili smo prepoznavnost slovenskega parašporta, izpostavili smo enkratne posameznike in ekipe, ki dosegajo vrhunske rezultate na svetovni ravni ter s Programom Postani športnik zastavili temelje za prihodnost. V letu, ko Lidl Slovenija obeležuje 15 let prisotnosti na slovenskem trgu, je naše sodelovanje s športniki invalidi ena naših osrednjih aktivnosti, nenazadnje – številni naši zaposleni so postali pravi navijači uspešnih parašportnikov, ki so povrh vsega izjemni ljudje in navdih za vse nas. In s takšnim tempom bomo nadaljevali tudi v prihodnje. Zvezi in vsem športnicam in športnikom želimo vse najboljše ob jubileju in izjemne uspehe še naprej.

Zborniku na pot

Piše: Ernest Jazbinšek

Mineva šestdeset let od ustanovitve Zveze za rekreacijo in šport invalidov Slovenije, današnje Zveze za šport invalidov Slovenije – Slovenskega paralimpijskega komiteja, Zveze ŠIS-SPK. To je tretja najstarejša invalidska organizacija v Sloveniji, saj sta pred njo delovali le Zveza slepih in slabovidnih Slovenije ter Zveza gluhih Slovenije (uradni nazivi teh dveh organizacij so bili nekoč drugačni).

Šestdeset let delovanja organizacije je dovolj dolgo obdobje, v katerem se je dogajalo marsikaj, zato se je vodstvo Zveze ŠIS-SPK pravilno odločilo, da ob jubileju izda zbornik s presekom preteklega obdobja.

Zbornik na strnjen način predstavlja šport invalidov v svetovnem merilu, njegove začetke in vsebinske ter organizacijske mejnike. Opozarja, da se je šport invalidov pojavil že pred letom 1900, pri tem so prednjačili gluhi. Do intenzivnejšega razvoja pa je prišlo po drugi svetovni vojni; največ zaslug za to ima sir Ludwig Guttman, ki je v rehabilitacijo prvi uvedel športne vsebine in poskrbel za pričetek uradnih mednarodnih tekmovanj invalidov, iz katerih so se razvile današnje paralimpijske igre.

V Sloveniji so za začetke športa invalidov zaslužni zlasti Miro Vesel, direktor Zavoda za rehabilitacijo invalidov Ljubljana, dr. Slobodan Grobelnik, Bojan Hrovatin in dr. Rajko Turk. O vrhunskem športom invalidov smo začeli govoriti ob pripravah in nastopu atletov na paralimpijskih igrah v Heidelbergu, kjer so naši parašportniki osvojili prve tri medalje.

Zbornik poudarja pomen invalidskih športnih društev in programov rekreacije,

iz katerih so se razvila tekmovanja, v njih pa so se kalili kasnejši vrhunski tekmovalci. V zborniku so navedeni datumi, pomembni v razvoju športa invalidov v Sloveniji: včlanitev v Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez, včlanitev v Mednarodni paralimpijski komite, prvi

samostojni nastop na paralimpijskih igrah v Barceloni leta 1992 in pomen prisotnosti v medijih. V tabelarnem pregledu so zbrani dosežki na uradnih mednarodnih tekmovanjih v posamičnih ali ekipnih nastopih. Za tako maloštevilen narod so dosežki naravnost presenetljivi.

V zborniku dosledno uporabljamo termin invalid, ne oseba s posebnimi potrebami.

Zbornik je doslej edina monografija, v kateri so zbrani pomembni podatki in dogodki o športu invalidov v Sloveniji. Njegova vsebina je primerna tudi za programe študija na Fakulteti za šport, Pedagoški fakulteti in Medicinski fakulteti. Obvezno jo morajo poznati v strokovni službi Zveze, vključena pa mora biti tudi v program usposabljanja kadrov za delo z invalidi v športu.

Za dosežke, prikazane v zborniku, so zaslužni številni amaterji, zlasti družinski člani športnikov. Bodimo ponosni na teh šestdeset let delovanja in razvoja športa invalidov!

Ernest Jazbinšek, dolgoletni predsednik in sekretar

Mineva 60 let od ustanovitve Zveze za rekreacijo in šport invalidov Slovenije. Njen ustanovitelj in prvi predsednik Miro Vesel je imel vizijo in program. Poznal je potrebo po druženju in rekreaciji. Nastajala so športna društva invalidov, pričela so se tekmovanja na društveni in občinski ravni. Tekmovalni naboj je zahteval višjo kvaliteto tekmovanj in rezultatov ter željo po mednarodnem udejstvovanju. Ko se je temu končno pridružila še stroka, predvsem pa programi rehabilitacije v Zavodu za rehabilitacijo invalidov Ljubljana, je šport invalidov postajal vse kvalitetnejši.

Paralimpijske medalje so posledica dolgoletnega dela številnih neznanih organizatorjev in trenerjev, vztrajanja športnic in športnikov ter organizacijskega razvoja doma in v svetu. Ob šestdeseti obletnici delovanja ZŠIS-SPK gre torej priznanje in čestitka številnim osebam in organizacijam, ki so v teh letih podpirale šport invalidov kot splošno koristno dejavnost invalidov.

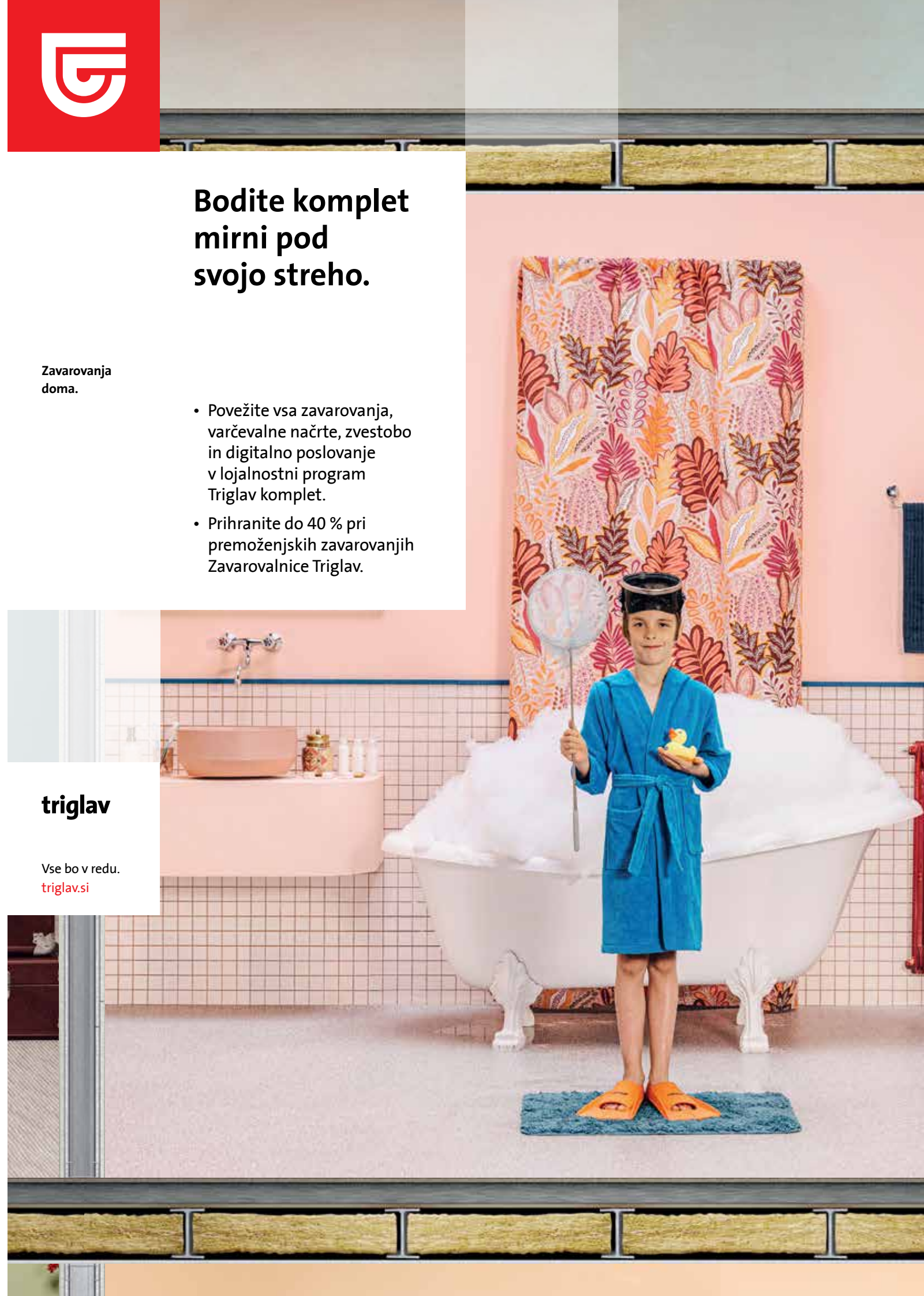
Bodite komplet mirni pod svojo streho.

Zavarovanja doma.

- Povežite vsa zavarovanja, varčevalne načrte, zvestobo in digitalno poslovanje v lojalnostni program Triglav komplet.
- Prihranite do 40 % pri premoženjskih zavarovanjih Zavarovalnice Triglav.

triglav

Vse bo v redu.
triglav.si

Parašportniki postajajo bistven del naše kulture

Piše: Uredništvo Športnika

(foto: Arhiv Loterije Slovenije)

Loterija Slovenije je eden od strateških partnerjev naše zveze. O letu, ki jemlje slovo, smo se pogovarjali z ga. Romano Girandon, predsednico uprave Loterije Slovenije. V intervjuju je spregovorila o parašportu, pomenu le tega za družbo, smelih načrtih Loterije Slovenije in tudi o izjemni mednarodni nagradi, ki jo je prejela minuli mesec.

Leto gre počasi h koncu. Zakaj si ga boste na Loteriji Slovenije še posebej zapomnili?

»Leto je bilo razgibano, polno izzivov, a tudi zelo uspešno. Dve veliki novosti sta nova igra Joker, ki kot prva teče skozi tri druge velike igre z žrebanji ter popolna prenova mednarodne igre Eurojackpot, ki smo jo razvili v sodelovanju z 32 loterijami partnericami. Razvoj obojega je bil dolgotrajen in zahteven, zato je lepo videti dober sprejem pri igralcih. Opazni so tudi naši dosežki na področju trajnosti v evropskem okolju. V okviru Združenja evropskih loterij smo vodili razvoj nove evropske okoljske iniciative ter za vse loterije članice obvezno neodvisno certificiranje odgovornega prirejanja iger. Sodelovali smo tudi v mednarodnem razredu iniciative Will (Women in Lottery Leadership), s katero podpiramo položaj žensk in raznolikost v delovnem okolju.«

Kateri so bili največji izzivi, s katerimi ste se soočali v minulih mesecih?

»Zagotovo zdravstvena kriza in ukrepi povezani z njo. Prvi del leta so bila namreč naša najbolj prometna prodajna mesta ponovno zaprta, drugod pa oteženi pogoji prodaje. Istočasno je prišlo do poskusa spremembe Zakona o igrah na srečo. Ta bi, če bi bil sprejet, praktično onemogočil učinkovito loterijsko dejavnost v Sloveniji in povzročil ogromno škode vsem deležnikom, s prebivalci na čelu. Poleg slabših finančnih učinkov bi namreč porastli zasvojenost, tveganja goljufij in pranja denarja, ponudba pa bi se poslabšala. Zaradi majhnosti slovenske populacije namreč z vplačili komaj zberemo za eno kolikor toliko zanimivo Sedmico, če

bi vplačila zbirali za pet različnih, pa bi bilo vseh pet skrajno nezanimivih. Obe situaciji sta bili težki, a sta tudi dokaz, da smo s sodelavci dobra ekipa in smo na nepredvidljivo pripravljeni.«

▲
Direktorica Loterije
Romana Girandon.

Organizacijska kultura temelji na vrednotah in poslanstvu družbe. Vaša ekipa se danes po ambicijah in dosežkih lahko primerja z najboljšimi v Evropi. Zakaj in kako?

»Bistvo je v kulturi, ki jo gojimo v družbi. Vsi skupaj si prizadevamo, da je biti del ekipe Loterije Slovenije več kot samo služba, saj ima naše delo širši družbeni pomen. Pri tem smo odprti, povezovalni in razvojno naravnani. Vse to se v rezultatih pozna. Dejansko smo danes ena najbolj cenjenih in povezanih loterij v Evropi. Na zelo majhnem trgu prebivalcem Slovenije ponujamo vse, kar svojim igralcem nudijo najboljše loterije na največjih trgih v Evropi.«

Imate edinstven poslovni model, saj 80 % ustvarjenega prometa na različne načine vrne skupnosti.

»Res je. Imamo veliko prednost pred ostalimi gospodarskimi družbami. V prihodnosti bodo morale vse najti in živeti nek smisel, ki bo širši od le ustvarjanja dobička. Mi imamo ta smisel vgrajen v samo bistvo. Skrbimo za to, da so loterijske igre pri nas ne le zabavne, pač pa tudi varne. Pri tem več kot polovico sredstev skozi različne dobitke vrnemo igralcem, z razliko pa skrbimo za skupno dobro. Financiramo najbolj ranljive segmente naših državljanov, slovenske invalidske, humanitarne in športne organizacije. Nobene poslovne odločitve ne sprejememo, ne da bi pomislili, kako bo vplivala nanje.«

Verjamem, da se zavedate svoje družbene vloge. Na kak način se to manifestira?

»Tako, da naše igre niso le napredne in zabavne, pač pa za igralce tudi varne. Da v praksi ustvarjamo vključujočo družbo, interno in navzven. Da za sabo ne puščamo negativnega odtisa, ne na skupnost ne na okolje. Da delujemo etično in da vse to živimo v praksi. Da to ni »marketing«. Na tem področju smo tisti, ki razvijamo standarde širše, v Evropi in svetu.«

Ste tudi pomemben partner Zveze za šport invalidov Slovenije-Slovenskega paralimpijskega komiteja. Kako bi opisali to partnerstvo in kako pomembno je to partnerstvo za vas?

»Športniki invalidi s svojim odnosom do življenja in športa predstavljate vse, kar je vodilo in zgled vsakomur od nas. Hkrati ste presečišče vsega, za kar mi na Loteriji delamo vsak dan. Mi pomagamo popularizirati vaš duh in pomagamo k vidnosti in pozornosti, ki si jo zaslužite. Športniki invalidi pa širši javnosti prenašate sporočilo, da so dobitniki iger Loterije Slovenije vedno tudi člani slovenskih invalidskih, humanitarnih in športnih organizacij,

katerih delovanje omogočajo ravno sredstva, zbrana z igranjem naših iger. Da nepremagljive energije, ki jo z vašimi obiski vnašate v naš kolektiv, sploh ne omenjam. Z leti ste postali bistven del naše kulture, za kar smo vam hvaležni.«

Zakaj je po vašem mnenju tako pomembna promocija športa invalidov?

»Kot športnic in športnikov ne opredeljuje spol, starost ali rasa, jih tudi invalidnost ne.

“Pri tem športniki invalidi ne premagujejo le svojih omejitev in konkurence, pač pa tudi predsodke in meje mogočega, dodatno je njihovo izhodišče še bistveno težje.”

Zato so velik družben zgled in njihove zmage še bolj žlahtne. Zato je prav, da so deležni pozornosti kot vsi športniki. Ter da njihove zgodbe ljudje slišijo.«

Na tem mestu tudi velik hvala, ker nam je vaše podjetje odstopilo oglaševalski prostor v tiskanih medijih. Na ta račun so naši parašportniki, ki se borijo za enakost v življenju in za vidnost v medijih, dobili priložnost, da nagovorijo širšo javnost. Kako ste prišli na to izjemno idejo?

»To gesto štejem kot naš doprinos k večji vidnosti in enakosti športa invalidov v slovenskih medijih. Tiskanim medijem smo predlagali model zakupa, pri katerem smo se odpovedali t.i. promocijskim besedilom, prostor pa odstopili uredniškim vsebinam, ki jih na temo parašporta in Zveze za šport invalidov Slovenije naredijo uredništva. Vesela sem, da je pobuda uspela.«

Kako odgovorno prirejati loterijske igre? Kaj to pomeni?

»Odgovorno prirejanje loterijskih iger je jedro in bistvo trajnostnega ravnanja loterij. Tu imamo na družbeno skupnost največji pozitiven (ali negativen) vpliv. V osnovi gre za to, da naše igre in storitve načrtno in sistematično oblikujemo tako, da z njimi preprečujemo prekomerno igranje ter ščitimo mladoletne in druge ranljive skupine. V naših igrah sodeluje več kot 1 milijon polnoletnih Slovencev, zato je naša odgovornost velika. Želimo, da ljudje v naših igrah sodelujejo s sredstvi, ki jih v svojem proračunu ne pogrešajo. Takšna je tudi naša poslovna strategija.

Postopke odgovornega prirejanja iger vsako leto pregledajo neodvisni zunanji revizorji, na zadnji presoji smo od 100 možnih zbrali 94 točk. Od vsega, kar bi lahko povedala tukaj, pa smo najbolj veseli dejstva, da v ambulanti za zdravljenje zasvojenosti z igrami na srečo Nova Gorica, ki je edina javna ambulanta za nekemične zasvojenosti pri nas, ljudi, zasvojenih z loterijskimi igrami, ne beležijo. Če ne bi bili uspešni v tem, nič drugega ne bi imelo smisla.«

Del našega vsakdana so tudi trajnostni izzivi.

Kako se tega lotevate na Loteriji Slovenije?

Katere cilje zasledujete?

»Trajnostne ambicije Loterije Slovenije so osredotočene na vsebine, ki smo jih opredelili kot

tiste, prek katerih lahko na širšo socialno, ekonomsko in okoljsko dobrobit najbolj pozitivno vplivamo. Naš ključni kriterij je, da naše igre in storitve ne povzročajo zasvojenosti ter da ne ustvarjamo prometa z ljudmi, ki bi bili zasvojeni z drugimi vrstami iger na srečo. Podpiramo tudi ozaveščanje mladih o nevarnostih nekemičnih zasvojenosti, pri čemer v družbi izstopa zasvojenost s pametnimi elektronskimi napravami. Sledi vključevalna kultura. Vključujoče delovno okolje, zagotavljanje enakosti spolov, vključevanje ranljivih skupin, zagotavljanje dostopnosti. Uporabljamo izključno papir iz trajnostno upravljanih gozdov. Merimo ogljični odtis in vzpostavljamo sistem za to, da bo naše poslovanje v nekaj letih ogljično nevtravno.

Loterija Slovenije je ena najmanjših prirediteljic v Evropi. Kljub temu vam je uspelo prevzeti vodilno vlogo v Združenju evropskih loterij in znotraj tega tudi vodenje področja trajnosti.«

Kako vam je to uspelo in kaj taka odgovornost in funkcija zahteva, prinaša?

»Ker delujemo na zelo majhnem trgu, smo ena najmanjših loterij v Evropi, zato v finančnem smislu nikomur ne prinašamo kaj dosti. Iz istega razloga je mednarodno povezovanje za Loterijo strateško pomembno. Začeli smo iz nič, po desetih letih z mednarodnimi sodelovanji ustvarimo 40 odstotkov prometa. Zaupanje se je gradilo počasi. Mislim, da smo ga pridobili, ker imamo znanje in delujemo ambiciozno ter hkrati etično. Trajnost z odgovornim prirejanjem iger v središču jemljemo kot prednost, ne oviro. Pri tem se ne ustrašimo izziva in k vsemu pristopamo odprto in v duhu sodelovanja. Mednarodne vloge, ki jih omenjate, zame konkretno pomenijo več odgovornosti in dela, pa tudi širine. Tudi za sodelavce, ki delujejo v evropskih delovnih skupinah, je to dodatno delo in hkrati priložnost za strokovni in osebni razvoj.«

Za konec na tem mestu še iskrene čestitke za imenovanje v Hišo slavnih loterijske industrije, kamor ste bili izvoljeni kot edina iz Evrope ter ena od 94 ljudi na svetu. Podelitev priznanja je bila 18.10. v Vancouvru. Kaj vam to pomeni?

»Vsako takšno priznanje je prijetno in na tega sem, ker gre za priznanje mednarodnemu delu, zelo ponosna. Hkrati to čutim tudi kot veliko odgovornost in stres. Prejeti priznanje za »zgodovinske dosežke na področju razvoja loterijske dejavnosti« mi daje občutek, da se od mene pričakuje še več. Pa še zahvalni govor sem morala pripraviti. (smeh)«

S sodelovanjem v loterijskih igrah ste tudi lani pomagali podpreti več kot 500 invalidskih, humanitarnih ter športnih organizacij in projektov.

HVALA.

loterija.si

Sreča za vse

Lidl Slovenija Open 2022

Piše: Darko Đurić

(foto: Lidl Slovenija Open 2022)

Organizacijo dogodka, ki je potekal v sodelovanju z Odbojgarsko zvezo Slovenije (podprli so ga tudi partner dogodka Lidl Slovenija, Mestna občina Ljubljana in Intersport, za hrano udeležencev pa so poskrbeli v Hiši Jamnik), je vodil nekdanji paralimpijec Darko Đurić, ki je po zaključku turnirja povedal: »Celoten turnir z organizacijskega vidika ocenjujem kot zelo uspešen. Zahvala gre predvsem Tiji Vrhovnik in Špeli Lampe, ki sta s svojo energijo in zagnanostjo skrbeli, da je vse potekalo nemoteno. Zahvala gre tudi partnerjem, sponzorjem, drugim podpornikom in izjemnim prostovoljcem, ki ste vsi skupaj omogočili izjemno drugo izvedbo dogodka Lidl Slovenija Odprto prvenstvo. Prihodnje leto si želimo več ekip tudi v ženski konkurenci in še kako ekipo izven Evrope.«

Tija Vrhovnik, članica organizacijskega odbora in igralka, pa je povedala: »Vesela sem, da smo na dogodku Lidl Slovenija Open predstavili tudi paraodbojko na mivki za ženske. Kot igralka si želim več priložnosti za dokazovanje tudi na mivki, kot članica ožje organizacijske ekipe pa si prihodnje leto želim več ženskih ekip, tudi v paraodbojki na mivki stoje. Hvala vsem, ki ste dogodek podprli, predvsem pa hvala številčni publik, ki nas je bučno podpirala na Kongresnem trgu.«

Tekmovalni del Moški stoje

Na turnirju se je v kategoriji moški stoje pomerilo sedem ekip. Poleg reprezentanc Nemčije, Poljske, Slovaške, Slovenije in Italije sta sodelovala tudi kluba Aktau iz Kazahstana in Laktaši-Beograd. Turnir so otvorili lanski finalisti Italijani, ki so gladko, z 2 : 0, odpravili novince iz Nemčije. Slovenska ekipa, v kateri so bili zbrani Mitja Miklavc, Jaša Bartelj, Tomi Jakša in legendarni Jordan Jakin, je prvi dan odigrala tekmi proti Laktašem in Nemčiji, v katerih kljub borbeni igri ni osvojila niza. Za presenečenje dneva so poskrbeli Kazahstanci, ki so z 2 : 0 ugnali lanske zmagovalce Poljake in prvi dan končali brez praske.

Drugi dan turnirja pa so že na prvi tekmi doživeli hladen tuš, saj so jih s prav tako 2 : 0 ugnali Italijani. Slovenci so morali priznati premoč Kazahstancem, Poljakom in Slovakom, tako da se niso prebili v polfinale, v katerem sta zaigrala para Italija : Nemčija ter Poljska : Aktau.

Italijani so upravičili vlogo favorita in se z 2 : 0 prebili v svoj drugi zaporedni finale na ljubljanskem turnirju. Drugi polfinale je obetal poslastico, a so Poljaki pokazali svojo moč in se ponovno suvereno uvrstili v finale.

Finalni dan na Kongresnem trgu se je začel s tekmo Slovenija : Slovaška, ki je odločala o razvrstitvi od 5. do 7. mesta. Boljši so bili Slovaki, Slovenci pa so izgubili še boj z Laktaši. Končno peto mesto so nato osvojili Slovaki, ki so z 2 : 0 ugnali Laktaše-Beograd. Za tretje mesto so se pomerili Aktau in Nemci, po izjemnem boju pa so z 2 : 1 slavili Kazahstanci, za katere je navijalo tudi bučno ljubljansko občinstvo. Finale je postregel s poslastico med Italijani in Poljaki. Igralci obeh ekip so z atraktivnimi potezami, dolgimi točkami in izjemnimi servisi navdušili polne tribune. Z 2 : 0 so slavili Poljaki in se zasluženo veselili druge zaporedne zmage na Lidl Slovenija Odprtem turnirju. Italijanski reprezentant di Ielsi pa je bil izbran za najkoristnejšega igralca turnirja.

Končni vrstni red: 1. Poljska, 2. Italija, 3. Aktau (KAZ), 4. Nemčija, 5. Slovaška, 6. Laktaši-Beograd (SRB), 7. Slovenija

Moški sede

Tako kot stoje se je tudi sede pomerilo sedem ekip. Lanskoletnim zmagovalcem Latvijcem so se zoperstavile še ekipe Estonije, Madžarske, Slovenije ter klubov Zagreb iz Hrvaške, Doboj-Beograd iz Srbije in Brčko iz BiH. V slovenski ekipi so zaigrali Matic Keržan, Sebastijan Osrečki, Matjaž Majdič in Marko Pokleka. Prva tekma turnirja sede je potekala med Estonijo in Latvijo, zmagovalci prve izvedbe dogodka Latvijci so jo dobili z 2 : 0. Slovenci so prvo tekmo odigrali proti Brčku in zmagali z 2 : 0. Sledila sta poraza z 0 : 2 proti Latviji in Doboj-Beogradu ter tesen poraz z 1 : 2 proti Estoncem.

V okviru turnirja so pripravili tudi odmevno promocijsko tekmo.

Tudi letos je Ljubljana gostila največji dogodek v paraodbojki na mivki v Evropi. Kar sedemnajst ekip iz dvanajstih držav se je pomerilo na treh turnirjih, moški sede in stoje ter ženske sede. V soboto in nedeljo so se paraodbojkarji in paraodbojkarice merili na treh zunanjih igriščih v stoječi kategoriji in dveh notranjih igriščih v kategoriji sede v Ludus centru Črnuče. Poleg lepo urejenih igrišč so bili udeleženci navdušeni nad dostopnostjo vseh prostorov za gibalno ovirane. V ponedeljek, 1. avgusta, pa so se ekipe preselile na Kongresni trg, kjer so se na izjemnem igrišču predstavile polnim tribunam.

Skupno je bilo v treh tekmovalnih dnevih odigranih kar 63 tekem, prvič so bile na turnirju v paraodbojki na mivki podeljene

nagrade za najkoristnejše igralko in igralce posameznih turnirjev. Praktične nagrade je zagotovil sponzor dogodka Intersport. Ekipa so v paraodbojki na mivki sede in stoje prikazovale vrhunske predstave, polne tribune v večernih urah pa so dokaz, da je ta mlada športna panoga izjemno atraktivna in magnet tako za gledalce kot za mlade parašportnike in parašportnice.

Gledalke in gledalce na Kongresnem trgu so na revijalni tekmi navdušili tudi znani Slovenci Boštjan Romih, Rok Terkaj in Rok Škrlep, ki so se jim pridružili kapetanka ženske reprezentance v odbojki sede Lena Gabršček, reprezentant moške ekipe v odbojki sede Tomi Jakša in vodja tekmovanja Darko Đurić.

Drugi dan turnirja so domačini z 2 : 1 ugnali Zagrebčane, sanje o polfinalu na domačem turnirju pa jim je odnesel tesen poraz proti sosedom iz Madžarske z 1 : 2. Latvijci so na krilih šestih zmag z 2 : 0 naleteli na razigrane igralce Zagreba, ki so odločilni niz za 2 : 1 dobili z 15 : 8 in se tako presenetljivo uvrstili v finale. Drugi polfinale je potekal med ekipama Brčko in Doboj-Beograd, tudi na tej tekmi je odločal tretji niz, ki je Doboj-Beograd ponesel v ponedeljkov finale.

Tretji dan se je na Kongresnem trgu začel s tekmami za razvrstitev od 5. do 7. mesta. Najprej so Slovenci premagali Madžare z 2 : 1, nato pa za končno 5. mesto ugnali še neugodne Estonce z 2 : 1. V malem

finalu sta zaigrali ekipe Estonije in Brčkega. Po trdem boju so bron osvojili lanski zmagovalci iz Estonije.

“V finalu, ki je bil tudi zadnja tekma turnirja, sta ekipe Zagreba in Doboj-Beograda poskrbeli za pravi šov v paraodbojki na mivki. Gledalci na polnih tribunah so bučno navijali za obe ekipe in vsako borbeno potezo nagradili z bučnim aplavzom.”

Po trdem boju je slavil klub Doboj-Beograd z 2 : 1. Najkoristnejši igralec turnirja je postal paraodbojkar Doboja Aleksandar Ljubičić.

Končni vrstni red: 1. Doboj-Beograd (SRB), 2. Zagreb (HR), 3. Latvija, 4. Brčko (BiH), **5. Slovenija**, 6. Estonija, 7. Madžarska.

Ženske sede

V ženski konkurenci sede so se pomerile tri ekipe. Poleg Slovenije 1, v kateri so zaigrale Lena Gabršček, Klara Vrabčič, Klara Križnič in Senta Jeler, ter Slovenije 2, za katero so nastopile Mira Jakin, Tija Vrhovnik, Jana Ferjan in Tjaša Vidič, so v Ljubljani zaigrale tudi članice zagrebškega kluba Hrabri.

V nedeljo sta se najprej pomerili ekipe Slovenije 1 in Slovenije 2, z 2 : 1 so slavile punce iz prve ekipe, ki so v naslednji tekmi premagale še gostje iz Zagreba z 2 : 0. Tretja tekma je pripadla Sloveniji 2, ki je bila z 2 : 1 boljša od Zagrebčank.

Z 2 : 1 so ponovile zmago tudi v ponedeljek na Kongresnem trgu in se kot prve uvrstile v večerni finale. Slovenija 1 pa je še enkrat z 2 : 0 nadigrala Hrabre iz Zagreba in napovedala zanimiv finalni dvoboj med slovenskima ekipama.

V večernem finalu sta obe ekipe prikazali kvalitetno in borbeno igro. Prvi niz se je končal z 21 : 18 za Slovenijo 1, v drugem nizu pa smo gledali podaljšano igro, ki so jo prav tako z 22 : 20 dobile igralke prve ekipe. Igralka Slovenije 2 Tija Vrhovnik (bila je tudi del organizacijske ekipe) je osvojila naziv najboljša igralke turnirja.

Končni vrstni red: **1. Slovenija 2, Slovenija 1, Hrabri Zagreb (HR).**

NOVA TOYOTA COROLLA CROSS

HITRA DOBAVA

OD
175 €
NA
MESEC

DO
10 LET
JAMSTVA
TOYOTA EASY
FINANCIRANJE

Povprečna poraba goriva za vozila Toyota Corolla Cross Hybrid: od 5 do 5,4 l/100 km in emisije CO₂: od 114 do 122g/km. Emisijska stopnja EURO 6 AP. Emisije NOx: od 0,0039 g/km do 0,0059 g/km. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delce PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. 10 letno jamstvo hibridne baterije velja ob rednih testih hibridne baterije (HHC) na 1 leto ali 15.000 prevoženih km (kar nastopi prej) pri pooblaščenih prodajno-servisnih Toyota trgovskih mrežih. Po preteku tovarniške garancije vam ponujamo bresplačno vključitev v program jamstva Toyota Relax (vse do starosti 10 let ali 185.000 km). Corolla Cross 2,0 Luna FWD • vrsta financiranja: finančni leasing • predračunska vrednost predmeta financiranja: € 31.600 • lastna udeležba (polog): € 11.060,00 • znesek financiranja: € 20.540 • število obrokov: 60 - mesečno plačevanje: € 175 • obroki se v času trajanja pogodbe ne spreminjajo • zadnji obrok: € 15.463 • stroški odobritve: € 395 • skupni znesek za plačilo brez lastne udeležbe: € 26.381,4 • predvideno število kilometrov na leto 10.000 • letna obrestna mera: 5,5 % p.a. je fiksna • efektivna obrestna mera: 6,13 % na dan 5. 10. 2022 • stroški priprave niso vračunani v obrok. Slika je simbolična. Več na www.toyota.si. Toyota Adria d.o.o., Brnčičeva 51, Ljubljana.

Če zagori v kuhinji

Ste vedeli, da se požari doma najpogosteje začnejo v kuhinji in to največkrat zaradi pozabljene hrane na štedilniku? Se je tudi vam že zgodilo, da ste se lotili priprave hrane, potem pa vas je nekaj zmotilo in skoraj ste pozabili, da na štedilniku že grejete olje, iz katerega se je začelo že močno kaditi? Če se pregreto olje vžge, je pomembno, da ga znate pravilno pogasiti, saj ima lahko napačno gašenje resne posledice.

Doma največkrat zagori v kuhinji

Po podatkih cenilcev Zavarovalnice Triglav doma največkrat zagori v kuhinji, in to predvsem zaradi pozabljene hrane na prižganem štedilniku. To

je za portal Vse bo v redu potrdil tudi Boštjan Žagar, komandir 2. izmene Gasilske brigade Ljubljana, ki je pojasnil, da je kar polovica požarov v gospodinjstvu povezana z uporabo olja, na katerega se pozabi.

Gospod Žagar je prav tako poudaril, da so lahko problematične že najmanjše količine olja. Le deset minut je dovolj, da se nekaj žlic olja segreje do točke, ki lahko povzroči katastrofalne posledice.

Zakaj se olje na štedilniku vžge?

Prvi vzrok, da se olje na štedilniku vžge je, da kapljice pregretega olja letijo naokrog.

“Zaradi tega sta tako zunanja stran posode kot štedilnik mastna in se ob dotiku s plamenom lahko vžgeta. Lahko pa se pregreto olje v posodi vname tudi samo od sebe, če je predolgo časa na štedilniku. To lahko tudi sami hitro ugotovite in pravočasno ukrepate, da preprečite požar.”

Dolgotrajno segrevanje olja namreč spremljata prepoznaven vonj in gost dim. Bolj kot je olje vroče, gostejši je dim.

Kako ukrepati, če olje zagori?

Najbolj pomembno je, da tovrstnih požarov nikoli ne gasite z vodo, temveč le z mokro krpo ali pokrovko.

V primeru, da se je požar že razširil, uporabite gasilni aparat CO2. Ta je, kot je za Vse bo v redu še povedal Boštjan Žagar, najučinkovitejši in povzroči najmanj škode. Če gasilnega aparata CO2 nimate, uporabite gasilni aparat na prah, ki bi moral biti v vsakem hodniku stanovanjskega bloka oziroma stanovanjske hiše.

Kako lahko požar preprečite?

Z upoštevanjem treh preprostih preventivnih ukrepov lahko preprečite požare v kuhinji zaradi pregretega olja. Ko kuhate:

- ne zapuščajte štedilnika in se posvetite le kuhanju;
- uporabljajte manjši plamen in manjšo količino olja in
- poskrbite, da imate vedno čisto delovno površino, pa tudi napo, ki se lahko drugače hitro vname.

Ne pozabite na zavarovanje

Poleg previdnosti in upoštevanja preventivnih ukrepov ne pozabite tudi na zavarovanje.

Proti požaru se lahko pri Zavarovalnici Triglav zavarujete z zavarovanjem doma, ki to nevarnost vključuje med temeljnimi nevarnostmi, med katere sodijo še toča, strela, vihar, eksplozija, padec zračnega plovila, udarec motornega vozila, manifestacije in demonstracije, odgovornost iz hišne in zemljiške posesti ter asistenca.

Zavarovanje lahko sklenete tako pri zastopniku kot tudi po spletu. Za več informacij obiščite triglav.si.

Prikaz pravilnega gašenja olja na štedilniku in posledice gašenja z vodo si lahko ogledate v posnetku. Za ogled **skenirajte QR kodo** ali obiščite **vsebovredu.triglav.si**.

Odbojkarji sede osvojili 6. mesto v Srebrni ligi narodov

Piše: Drago Perko

(foto: ParaVolley Europe)

Reprezentanca odbojka sede, v drugi vrsti prvi z desne trener Simon Božič, prvi z leve pomočnik Branko Mihorko.

Moška reprezentanca v odbojki sede je jesen začela z nastopom v Srebrni ligi narodov, koledarsko leto pa bo sklenila z evropskim prvenstvom.

V Turčiji je moška reprezentanca v odbojki sede zasedla končno 6. mesto na tekmovanju Srebrne lige narodov. Prvaki so postali Poljaki, srebro so osvojili domačini, bron pa Latviji.

Slovenija je v okrnjeni postavi prvi dan tekmovanja priznala premoč Turčiji in Latviji, v obeh primerih je bil rezultat 0 :

3. Naslednji dan so varovanci selektorja Simona Božiča začeli s porazom proti Poljski (0 : 3), zvečer pa so s 3 : 2 premagali Italijo. Zadnji dan tekmovanja jih je premagala Nizozemska.

»Glede na postavo, s katero smo morali v Turčijo, sem zadovoljen. Priložnost so dobili igralci, ki do sedaj take minutaže niso dobili. Imeli smo smolo, saj se je 10 dni pred tekmovanjem poškodoval Marko Pokleka. Dve uri pred potjo v Turčijo je Tomi Jakša sporočil, da je pozitiven na testu COVID-19,« selektor Simon Božič opiše objektivne okoliščine.

»Iz tekme v tekmo smo igrali boljše, zavoljo prej opisane situacije smo menjali igralna mesta in se prilagajali. Svoje minute je dobro izkoristil Jaša Bartelj,

ki je prvič tekmoval z novo protezo, ki se je na tekmovanju zelo dobro obnesla,« nadaljuje Božič, ki je bil še posebej vesel zmage proti Italiji.

»Dobro smo odigrali tudi proti Nizozemski, ki je udeleženka svetovnega prvenstva, a dvakrat žal nismo izkoristili svoje priložnosti. Plačali smo davek neizkušenosti. Sem pa zelo zadovoljen s pristopom. Fantje so odigrali tako, kot smo se domenili. Bili smo edina ekipa, ki je imela v postavi le športnike invalide, ostali pač ne, saj je imela vsaka ekipa pravico, da premore dva neinvalida,« pove Božič, ki spričo povedanega optimistično pričakuje evropsko prvenstvo divizije B, na katerem se Slovenija želi po hitrem postopku vrniti v elitno skupino A evropske moške odbojke sede.

Do petih kolajn na Češkem

Piše: Drago Perko

(foto: Nastija Fijolič)

Najboljši paraplesalci celotne Evrope so se zbrali v Pragi na Češkem, kjer je po treh letih odpovedi zaradi koronavirusa potekalo evropsko prvenstvo v športnem paraplesu.

Slovenske barve so več kot uspešno zastopali Ines Golobič, Nastija Fijolič, Amir Alibabič, Lara Nedeljković, Klemen Dremelj, Martina Smodiš in Roman Maček, ekipo je vodil trener Andrej Novotny. Reprezentanca je osvojila pet kolajn: tri srebrne in dve bronasti. S tremi medaljami se je kot najuspešnejši v naši vrsti ovenčal Amir Alibabič, ki domov prinaša tri odličja.

Prvi dan je Amir Alibabič zasedel 2. mesto v kategoriji Single man class 1, Lara Nedeljković in Klemen Dremelj pa sta srebro osvojila v kategoriji Combi freestyle class 2. V kategoriji single Women freestyle class 1 je Nastija Fijolič osvojila končno 8. mesto, Ines Golobič pa 12. mesto v tej isti kategoriji. V kategoriji Combi freestyle class 1 sta Roman Maček in Martina Smodiš osvojila 6. mesto.

Drugi tekmovalni dan sta Lara Nedeljković in Klemen Dremelj priplesala finale in zasedla končno 5. mesto v kategoriji Combi standard class 2. V tej isti kategoriji sta Roman Maček in Martina Smodiš plesala v polfinalu. Ines Golobič je v kategoriji Single women class 1 plesala v četrtfinalu,

Nastija Fijolič pa si je v tej isti kategoriji priplesala polfinale. Lara Nedeljković si je priplesala odlično 5. mesto v kategoriji Single women class 2.

Zadnji dan prvenstva stare celine pa je prinesel nove tri kolajne za slovensko reprezentanco. Amir Alibabič je postal evropski podprvak v kategoriji Single men class 1. Amir je s soplesalko Nastijo

Nastija Fijolič in Amir Alibabič.

Slovenska reprezenatca v paraplesu.

Lara Nedeljković in Klemen Dremelj.

Fijolič osvojil tudi bron v kategoriji Duo latin class 1. Roman Maček in Martina Smodiš sta v kategoriji Combi latin class 1 zasedla 5. mesto, Lara Nedeljković in Klemen Dremelj pa sta zasedla odlično 3. mesto v kategoriji Combi latin class 2.

Nastopi reprezentance slovenskih parastrelcev v letu 2022

Piše: Renato Šterman

(foto: Arhiv Polona Sladič)

V letu 2022 je slovenska reprezentanca parastrelcev doživela kar nekaj sprememb. Od tekmovalnega streljanja v reprezentanci so se poslovili Veselka Pevec, Damijan Pavlin in Franc Pinter, od vodenja reprezentance pa Polona Sladič, ki je vodenje predala Renatu Štermanu in njegovi pomočnici Andreji Gorjup, sama pa bo še naprej skrbela za pripravo posameznih reprezentantov in pomagala pri vodenju reprezentance.

▲
Zadovoljna
parastrelska
reprezentanca.

V reprezentanci je od izkušenih tekmovalcev ostal Franček Gorazd Tiršek, na mednarodni ravni pa sta se mu pridružila Jožef Franc z zračno puško v kategoriji SH1 (kategorija, v kateri je tekmoval Franc Pinter) in Anton Bavec z zračno pištolo.

“Sredi tekmovalne sezone sta se reprezentanci priključila še Siniša Jeremič in Aleš Vrhovc, oba z zračno puško. Siniša in Aleš z Gorazdom tvorita tudi ekipo, ki je že na krstnem nastopu na svetovnem pokalu v Munchnu dosegla lep rezultat, saj je v disciplini zračna puška stoje zasedla 4. mesto.”

Slovenska parastrelska reprezentanca se je v pripravi na svetovno prvenstvo, ki bo novembra 2022 v Al Ainu v Združenih arabskih emiratih, letos udeležila prvega vrhunca tekmovalne sezone, ki je bil evropsko prvenstvo z zračnim orožjem na Norveškem, in naslednjih tekmovanj:

- Evropsko prvenstvo v norveškem Hamarju marca, kjer sta v reprezentanci debitirala Jožef Franc v streljanju z zračno puško in Anton Bavec v streljanju z zračno pištolo. Na tekmovanju so bile dosežene uvrstitve:

- o Franček Gorazd Tiršek:
 - Z zračno puško stoje 5. mesto
 - Z zračno puško leže 4. mesto
- o Anton Bavec z zračno pištolo 12. mesto
- o Jožef Franc z zračno puško v stoječem položaju 12. mesto

- Svetovni pokal junija v Chateaurouxu v Franciji, kjer so bile dosežene naslednje uvrstitve:

- o Franček Gorazd Tiršek:
 - Z zračno puško stoje 2. mesto
 - Z malokalibrsko puško leže 5. mesto
 - Z zračno puško leže 50. mesto – okvara puške
- o Anton Bavec z zračno pištolo 12. mesto
- o Jožef Franc z zračno puško stoje 21. mesto

- Svetovni pokal julija v Munchnu, kjer sta v reprezentanci debitirala Siniša Jeremič in Aleš Vrhovc. Oba debitanta sta v disciplini z zračno puško

stoje nastopila tudi ekipno s Frančkom Gorazdom Tirškom. Dosežene so bile naslednje uvrstitve:

- o Franček Gorazd Tiršek:
 - Zračna puška stoje 3. mesto
 - Malokalibrska puška 6. mesto
 - Zračna puška leže 5. mesto
- o Siniša Jeremič z zračno puško stoje 23. mesto
- o Aleš Vrhovc z zračno puško stoje 27. mesto
- o EKIPNO zračna puška stoje: Tiršek, Vrhovc, Jeremič: 4. mesto
- o Anton Bavec z zračno pištolo 13. mesto
- o Jožef Franc z zračno puško stoje 21. mesto

- Mednarodno tekmovanje Grand prix septembra v Novem Sadu v Srbiji.

- Doseženi so bili naslednji rezultati:
- o Franček Gorazd Tiršek:
 - Zračna puška stoje 1. mesto
 - Zračna puška leže 2. mesto
 - Malokalibrska puška 3. mesto
 - o Anton Bavec z zračno pištolo 5. mesto

Kot pomočniki vodjem reprezentance so se tekmovanj udeležili: Nataša Borovnik, Lea Kočevar in Tadej Rožmanec, ki s svojim znanjem asistencije omogočajo, da se tekmovalci kar najbolje znajdejo na prizorišču tekmovanj in skupaj s trenerji tekmovalce pripravijo na tekmovalne izzive.

▼
Z leve Jože Franc,
Siniša Jeremič in
Aleš Vrhovc na tekmi
svetovnega pokala v
Munchnu.

Aktivno za praznik »Dan slovenskega športa«

Piše: Drago Perko

(foto: Nastija Fijolič)

V Sloveniji smo tudi letos slavnostno obeležili 23. september, državni praznik, dan slovenskega športa, ki je tudi prvi dan evropskega tedna športa.

Ob prazniku, ki je bil uveden leta 2020 na pobudo Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez, so o pomenu športa in gibanja spregovorili številni slovenski športniki in zveze, tudi Zveza ŠIS-SPK.

Ob dnevu slovenskega športa na Kongresnem trgu v Ljubljani je bil v sklopu evropskega tedna športa na vrsti še Olimpijski festival. Otroci in mladi so lahko na enem mestu spoznali skoraj 40 športnih disciplin, srečali vrhunske (para)športnike in se z njimi pomerili v športnih izzivih. Mladi so s pomočjo članic ženske reprezentance odbojke sede Lene Gabršček in Tije Vrhovnik spoznali to športno panogo, poleg tega pa še parakolesarja Aneja

▲ Zadovoljstvo udeležencev dogodka ob "Dnevu slovenskega športa".

Dopliharja. Na festivalu smo bili tudi zato, da opozorimo nase. Ne nazadnje družba premore 15 odstotkov invalidov, na to že več kot leto opozarjamo z globalno kampanjo WeThe15.

To so zmagovalci prvega tovrstnega turnirja.

Ob tem prazniku smo za naše partnerje in podpornike pripravili poseben športni izziv, merili so se v košarki na vozičkih. Ekipe naših partnerjev so se merile na turnirju v košarki tri na tri. Na koncu je zmagala ekipa Leka, srebro je osvojila zasedba Toyota Slovenija 2, bron pa Loterija Slovenije. Med 4. in 6. mestom so se zvrstile ekipe Toyota Slovenija 1, Lidl Slovenija 1 in Lidl Slovenija 2. Zbrane je pozdravil Damijan Lazar, predsednik Zveze ŠIS-SPK.

Srebro za ekipo Toyota Slovenija.

V sklopu aktivnosti praznovanja dneva slovenskega športa je Olimpijski komitej Slovenije – združenje športnih zvez skupaj s Toyoto Slovenija organiziral brezplačni skupinski BE ACTIVE TEK, na katerem je sodeloval tudi naš slepi tekač Robi Kogovšek s spremljevalcem Janom Trčkom.

Naši partnerji so tudi izvrstni športniki.

Gluhim košarkarjem zlato odličje

Piše: Drago Perko

(foto: Vir ZDGNS)

Izrael je gostil svetovno prvenstvo za gluhe košarkarje v igri tri na tri. Najbolje se je odrezala prav Slovenija.

Slovenska košarkarska reprezentanca gluhih je na svetovnem prvenstvu v Izraelu osvojila zlato odličje v igri tri na tri. V velikem finalu je Slovenija, ki so jo zastopali Miha Zupan, Miha Jakofčič, Jan

Orešnik in Jaka Markovič, premagala Ukrajino z 21 : 19. V dopoldanskem polfinalu je bila Slovenija, ki jo je vodil Saša Lukič, z 22 : 10 boljša od Poljske, v petek pa v četrtfinalu z 19 : 17 od Španije. Na poti do

naslova je v rednem delu porazila Mongolijo (21 : 9), Tajvan (21 : 9), Estonijo (21 : 12), Argentino (20 : 14) in Izrael (21 : 9). V rednem delu je priznala premoč le Ukrajini (21 : 13).

»Pred dvema letoma bi morali imeti prvenstvo 3 × 3, a je bilo zaradi korone prestavljeno.

“Zdaj smo si rekli, gremo pogledat, da vidimo, kje smo. Imeli smo dobre priprave, dosegli pa tudi lep rezultat.”

V Izraelu je bilo vrhunsko, organizacija je bila na visoki ravni, lahko smo tempirali formo. Posledica dobrega treninga pa je bila tudi zlata medalja,« je dejal član odprave Miha Zupan.

»Košarka 3 × 3 je intenzivna, na robu prekrška. A smo navajeni tega, ker stari prijatelji igramo to košarko, ki je meni osebno celo bolj všeč kot običajna košarka,« je še dodal Zupan.

Ekipa zlatih košarkarjev.

DRŽAVNA PRVENSTVA 2022

Piše: Žiga Kobaševič

(foto: Arhiv Zveze ŠIS - SPK)

Pregled izvedenih državnih prvenstev v posamični in ekipni konkurenci v organizaciji Zveze ŠIS – SPK od začetka junija do konca oktobra 2022.

20. RIBOLOV - GLUHI

V soboto, 04. 06. 2022, je na malem jezeru Vogršček potekalo državno prvenstvo gluhih v športnem ribolovu. Tekmovalci so se zbrali v zgodnjih jutranjih urah. Pomerilo se je osemindvajset ribičev iz osmih društev gluhih in naglušnih Slovenije. Tekmovanje je organiziralo DGN severne Primorske v sodelovanju s Športno zvezo gluhih Slovenije.

Rezultati – sektor A:

1. mesto: Silvo Škrget (MDGN Slo. Konjice),
2. mesto: Marjan Bratkovič (DGN Podravja),
3. mesto: Igor Mežnar (DGN Ljubljana).

Rezultati – sektor B:

1. mesto: Ervin Kodrun (DGN Koroške),
2. mesto: Marjan Vnuk (DGN Pomurja),
3. mesto: Vladimir Kolar (MDGN Slo. Konjice).

Rezultati – sektor C:

1. mesto: Albin Šmidlehner (DGN Pomurja),
2. mesto: Ljubomir Gotovnik (MDGN Velenje),
3. mesto: Silva Kolar (DOOS Celje).

Rezultati – ekipno:

1. mesto: DGN Pomurja,
2. mesto: MDGN Slovenske Konjice,
3. mesto: DGN Podravja.

21. ORIENTACIJSKI TEK - GLUHI

V soboto, 11.06.2022, je potekalo državno prvenstvo gluhih v orientacijskem

teku. Organizator je bilo Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje. Nad tekmovalcem so bdeli strokovnjaki iz Orientacijske zveze Slovenije in tehnični delegat Športne zveze gluhih Slovenije.

Rezultati – ženske 50 let in starejše:

1. mesto: Maja Šušteršič (AURIS Kranj),
2. mesto: Alenka Dobnikar (AURIS Kranj),
3. mesto: Rafaela Demir (DGN severne Primorske) in Gordana Gramc (MDGN Slovenske Konjice).

Rezultati – moški (16 – 35 let):

1. mesto: Tomi Strel (DGN severne Primorske),
2. mesto: Miloš Ganič (DOZIS Dolenjske in Bele Krajine).

Rezultati – moški (36 – 49 let):

1. mesto: Vladan Vukajlovič (DGN severne Primorske),
2. mesto: Igor Šmigoc (MDGN Velenje),
3. mesto: Matjaž Jeltnikar (DOOS Celje).

Rezultati – moški 50 let in starejši:

1. mesto: Boris Horvat (AURIS Kranj),
2. mesto: Robert Rogel (DOOS Celje),
3. mesto: Franci Šušteršič (AURIS Kranj).

22. BALINANJE (DVOJICE) - GLUHI

Na štiristeznem balinišču Balinarskega športnega društva Šiška v Ljubljani je v soboto, 18.06.2022, potekalo sedmo državno prvenstvo gluhih v balinanju v kategoriji moških dvojic, ki ga je organiziralo Društvo gluhih in naglušnih Ljubljana v sodelovanju z

Balinarske zveze Slovenije in Športno zvezo gluhih Slovenije.

Rezultati:

1. mesto: DOOS Celje B (Tine Golob, Janez Perčič),
2. mesto: DGN južne Primorske (Stjepan Vincek, Boris Škoda),
3. mesto: AURIS Kranj (Andrej Filipič, Marko Dragoš).

23. PARAPLES (KOMBINACIJA 10 PLESOV, SOLO)

V petek, 24.06.2022 je v Ljubljani potekalo državno prvenstvo v kombinaciji 10 plesov in solo konkurenci, kjer so tekmovali tudi paraplesalci. Tekmovanje je bilo izvedeno pod okriljem PK Feniks Ljubljana.

Rezultati – kombinacija 10 plesov (razred 2):

1. mesto: Lara Nedeljkovič – Klemen Dremelj (PK Zebra),
2. mesto: Martina Smodiš – Roman Maček (PF Feniks).

Rezultati – solo (razred 2) – mladinci:

1. mesto: Brina Rogelj (PK Zebra).

Rezultati – solo (razred 1):

1. mesto: Nastija Fijolič (PK Zebra),
2. mesto: Ines Golobič (PK Feniks).

Rezultati – solo (razred 2):

1. mesto: Lara Nedeljkovič (PK Zebra).

Rezultati – solo (razred 2) – začelnice:

1. mesto: Tamara Mohorič (PK Zebra).

24. RIBOLOV

V soboto, 02.07.2022, je na Škalskem jezeru v Velenju potekalo državno prvenstvo v lovu rib s plovcem. Tekmovanje je potekalo v ženski in moški konkurenci, v stoječi in sedeči kategoriji. Skupaj je sodelovalo 43 tekmovalk in tekmovalcev.

Rezultati – ženske (stoje):

1. mesto: Terezija Potisk (DI Slo. Gradec),
2. mesto: Marjeta Lorber (MDI Gornja Radgona).

Rezultati – moški (sede):

1. mesto: Boštjan Ceglar (DP Ljubljana),
2. mesto: Leon Jurkovič (DP Mu. Sobota),
3. mesto: Venčeslav Bezjak (DP Mu. Sobota).

Rezultati – moški (stoje):

1. mesto: Željko Mavrič (MDI Gornja Radgona),
2. mesto: Pavel Sešel (MDI Šaleške doline),
3. mesto: Vinko Dobnik (DI Muta).

25. BALINANJE (EKIPNO) - GLUHI

Mestno društvo gluhih Ljubljana je po tekmovalnem koledarju državnih prvenstev Športne zveze gluhih Slovenije v soboto, 2. julija 2022 izvedlo ekipni del državnega prvenstva gluhih v balinanju na stezah Balinarskega športnega društva HERMES »LL« v Ljubljani.

Rezultati – ženske:

1. mesto: AURIS Kranj,
2. mesto: DOOS celjske regije,
3. mesto: MDGN Slovenske Konjice.

Rezultati – moški:

1. mesto: DGN Ljubljana,
2. mesto: AURIS Kranj,
3. mesto: DOOS celjske regije.

26. PARAPLAVANJE

Od četrтка (04.08.2022), do nedelje (07.08.2022) je na bazenu pokritem

olimpijskem bazenu v Kranju, potekalo državno prvenstvo v paraplananju. Tekmovanje je potekalo v sklopu letnega odprtega državnega prvenstva za člane, mladince in kadete v plavanju, udeležile pa so se ga paraplavalk in paraplavci in 9 različnih klubov in organizacij.

Rezultati – ženske:

100 m prosto:

- S9: 1. mesto: Nina Biadov (PK Radovljica);

S14:

1. mesto: Anja Golčer (PK Velenje),
2. mesto: Maruša Golčer (PK Velenje).

50 m prsno:

SB14:

1. mesto: Anja Golčer (PK Velenje),
2. mesto: Maruša Golčer (PK Velenje);

PMS: 1. mesto: Tatjana Vrh (ZMSS).

100 m hrbtno:

- S14: 1. mesto: Sabina Cimperc (PK Velenje).

50 m delfin:
S14: 1. mesto: Sabina Cimperc (PK Velenje).

50 m prosto:
S8: 1. mesto: Bogomira Jakin (PARAS);

S9: 1. mesto: Nina Biadov (PK Radovljica);

S14: 1. mesto: Vanessa Barić (S. Primorsko društvo za CP);

PMS:
 1. mesto: Tina Zelič (ZMSS),
 2. mesto: Brigita Pavčnik (ZMSS).

Rezultati – moški:
100 m prsno:

SB14: 1. mesto: Nej Šumnik (PK Velenje).

50 m hrbtno:
S9: 1. mesto: Tristan Majcenovič (PK Branik Maribor);

S14: 1. mesto: Nej Šumnik (PK Velenje).

100 m prosto:
S5: 1. mesto: Haris Muratović (ŠD Riba);

S9: 1. mesto: Luka Stanar (ŠD Riba);

S14: 1. mesto: Urban Goltnik (PK Velenje);

SG:
 1. mesto: Alessandro Ambrožič (PK Ribnica);

DS: 1. mesto: Jakob Jenko (ŠD Riba).

50 m prsno:
SB11:
 1. mesto: Duško Djukanović (PK Radovljica);

SB14: 1. mesto: Peter Dečman (Vidim cilj);

SG:
 1. mesto: Alessandro Ambrožič (PK Ribnica);

DS: 1. mesto: Lan Martin Hodžić (Vidim cilj).

100 m hrbtno:
S6:
 1. mesto: Tim Žnidaršič Svenšek (ŠD Riba);

S14: 1. mesto: Aljaž Vejnovič (PK Velenje);

DS: 1. mesto: Alen Šošter (PK Velenje).

50 m delfin:
S6:
 1. mesto: Tim Žnidaršič Svenšek (ŠD Riba);

S14: 1. mesto: Aljaž Vejnovič (PK Velenje);

DS: 1. mesto: Alen Šošter (PK Velenje).

100 m delfin:
DS: 1. mesto: Florjan Krevh (PK Velenje).

50 m prosto:
S8: 1. mesto: Rok Miheličič (ŠD Riba);

S9:
 1. mesto: Luka Stanar (ŠD Riba);
 2. mesto: Jordan Jakin (PARAS);

S14:
 1. mesto: Amadej Kremžar (PK Velenje),
 2. mesto: Tomaž Planinšek (PK Velenje);

DS: 1. mesto: Florjan Krevh (PK Velenje);

PMS: 1. mesto: Andrej Oman (ZMSS).

27. ŠAH (POSAMIČNO) – SLEPI

Državno prvenstvo slepih in slabovidnih v šahu v posamični konkurenci je tudi letos potekalo na Okroglem. Tekmovanje je potekalo od 29.08.2022,

do 02.09.2022. Skupaj je bilo na tekmovanje prijavljenih 16 tekmovalcev, ki so odigrali 7 kol.

Rezultati:
 1. mesto: Aleksander Uršič (MDSS Koper),
 2. mesto: Franc Mlačnik (MDSS Kranj),
 3. mesto: Emil Muri (MDSS Kranj).

28. PARALOKOSTRELSTVO

V soboto, 10.09.2022, je v Mariboru potekalo prvo državno prvenstvo v paralokostrelstvu v zgodovini Slovenije. Prvenstvo je potekalo vzporedno s tarčnim državnim prvenstvom, v organizaciji Lokostrelske zveze Slovenije, Lokostrelskega kluba Maribor in Zveze ŠIS-SPK. Paralokostrelci so streljali z ukrivljenim lokom na razdalji 15m, na lice premera 122cm.

Rezultati:
 1. mesto: Dejan Fabčič (LK Budanje),
 2. mesto: Gregor Habe (LK Sokol Ložnica),
 3. mesto: Simon Turk (LK Dolenjske Toplice).

29. PARAATLETIKA – HROVATINOV MEMORIAL

V soboto, 10.09.2022, je na atletskem stadionu Bonifika v Kopru potekal 53. memorial prof. Bojana Hrovatina, tekmovanje pa je štel tudi kot 32. državno prvenstvo Slovenije v paraatletiki.

Rezultati – ženske:
Troboj – meti (disk, kopje, krogla, kij):
Skupina F51:

1. mesto: Mirjam Kanalec (DP Ljubljana),
 2. mesto: Katarina Miličević (DP Ljubljana).

Skupina F53:
 1. mesto: Metoda Žnidarec (DP Celje),
 2. mesto: Namka Paratušič (DP Ljubljana).

Skupina F54:
 1. mesto: Jerneja Štarkel (DP Celje),
 2. mesto: Damjana Marion (DP Celje).

Vožnja – 100 metrov:
 1. mesto: Metoda Žnidarec (DP Celje).

Rezultati – moški:
Troboj – meti (disk, kopje, krogla, kij):
Skupina F51:
 1. mesto: Rok Bratovž (DP Ljubljana),
 2. mesto: Žan Kranjc (DP Ljubljana),
 3. mesto: Vladimir Peterlin (DP Nova Gorica).

Skupina F52 in F53:
 1. mesto: Henrik Plank (DP Celje),
 2. mesto: Aleš Povše (DP Celje),
 3. mesto: Igor Jeranko (DP Celje).

Skupina F54:
 1. mesto: Janez Hudej (DP Celje),
 2. mesto: Sandi Rebernik (DP Slo. Gradec),
 3. mesto: Emil Močnik (DP Ljubljana).

Skupina F55, F56, F57:
 1. mesto: Nejc Stankne (DP Celje),
 2. mesto: Uroš Jurečič (DP Ljubljana),
 3. mesto: Gregor Gračner (DP Ljubljana).

Skupina veterani:
 1. mesto: Radosav Matić (DP Celje),
 2. mesto: Metod Zakotnik (DP Kranj),
 3. mesto: Franc Baum (DP Murska Sobota).

Troboj – vožnje (100, 200, 400 metrov):
Skupina T51 – T54 (formule):
 1. mesto: Jernej Slivnik (DP Kranj),
 2. mesto: Janez Hudej (DP Celje),
 3. mesto: Aleš Povše (DP Celje).

Skupina T51 – T54 (standardni vozički):
 1. mesto: Elvis Mihalič (DP Koper),
 2. mesto: Sanjin Pernić (DP Celje),
 3. mesto: Žiga Vinetič (DP Novo mesto).

Vožnja – 100 metrov:
 1. mesto: Jernej Slivnik (DP Kranj),
 2. mesto: Gregor Gračner (DP Ljubljana),
 3. mesto: Elvis Mihalič (DP Koper).

Vožnja – 800 metrov:
 1. mesto: Jernej Slivnik (DP Kranj),
 2. mesto: Aleš Povše (DP Celje),
 3. mesto: Janez Hudej (DP Celje).

30. ŠAH (EKIPNO) – SLEPI

V soboto, 24.09.2022, je na Okroglem potekalo ekipno državno prvenstvo v šahu za slepe in slabovidne. Zaradi manjšega števila prijavljenih ekip se je tekmovanje izvedlo v enem dnevu in ne dveh, kot je bilo prvotno predvideno.

Nastopile so 3 ekipe, prvo mesto je zasedla ekipa MDSS Ljubljana, drugi so bili šahisti MDSS Kranj, bron pa je pripadel ekipi MDSS Celje.

Rezultati:

1. mesto: MDSS Ljubljana
(Marjan Štimec, Gregor Čižman, Joško Delost, Viktor Vertačnik),
2. mesto: MDSS Kranj
(Franc Mlačnik, Emil Muri, Nuriya Nuhanović, Silva Potočnik, Janez Potočnik).
3. mesto: MDSS Celje
(Matej Žnuderl, Bor Gradišek, Branko Počkaj, Valter Vertačnik).

31. BALINANJE (EKIPNO) – MS

V soboto, 08.10.2022 je na balinišču Krim v Ljubljani potekalo državno prvenstvo v balinanju za osebe z Multiplo sklerozo v ekipni konkurenci. Organizator državnega prvenstva je bila Zveza ŠIS – SPK, izvajalec pa Komisija za šport pri ZMSS. Na tekmovanje se je preko območnih tekmovanj Združenja Multiple skleroze Slovenije, uvrstilo 6 ženskih in 6 moških ekip.

Rezultati – ženske:

1. mesto: Gorenjska podružnica
(Janja Bešter, Nada Kerec, Tatjana Perkič, Marina Tratnjek),
2. mesto: Kamniško – Zasavska podružnica (Darinka Krafogel, Ana Mohar, Veronika Groznik, Jana Videc),
3. mesto: Obalna podružnica

(Ana Čokelj, Otilija Vitez, Zdenka Glavina, Martina Miklavčič).

Rezultati – moški:

1. mesto: Celjska podružnica
(Branko Očko, Dani Sevšek, Mojca Majerič

- Mesarič, Vikica Osovnika),
2. mesto: Koroška podružnica
(Igor Košutnik, Albert Verbek, Matjaž Vrčkovnik),
3. mesto: Goriška podružnica
(Igor Juretič, Milan Ostrožnik, Cvetka Pičulin).

32. PARANAMIZNI TENIS

V športnem centru Livada v Novem mestu je v soboto, 15. oktobra, potekalo Državno prvenstvo v paranamiznem tenisu, ki sta ga pripravila Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite in Športno društvo SU Novo mesto. Državni prvaki v posameznih kategorijah so postali: v ženski konkurenci: Andreja Dolinar, Karin Praček, Milana Krmelj – slednja je slavila tudi v konkurenci »Open«, pri moških pa

so po posameznih kategorijah zmago slavili Peter Jereb, Edi Ravnjak, Tomaž Rabuzin, Luka Trtnik, Alen Bečirevič, Uroš Breznikar, Vladimir Deželak in Boris Govednik. V konkurenci »Open« je zmagal Luka Trtnik.

Rezultati – ženske:

NT 5:

1. mesto: Andreja Dolinar (DP Kranj).

NT 7 – NT 10:

1. mesto: Karin Praček (NTK Gorica),
2. mesto: Vlatka Zakrajšek (ŠD Invalid Maribor),
3. mesto: Brigita Pavčnik (ZMSS).

NT NAC:

1. mesto: Milana Krmelj (MDI Jesenice),
2. mesto: Irena Elizabeta Klosternik (MDI Velenje),
3. mesto: Špela Gorše (Sonček).

OPEN:

1. mesto: Milana Krmelj (MDI Velenje),
2. mesto: Andreja Dolinar (DP Kranj),
3. mesto: Karin Praček (NTK Gorica).

Rezultati – moški:

NT 1 – NT3:

1. mesto: Peter Jereb (NTK Trbovlje),
2. mesto: Gašper Mlakar (DP Novo mesto).

NT 4 – NT5:

1. mesto: Edi Ravnjak (ODI Dravinjske doline),
2. mesto: Andrej Žnidar (DI Slo. Bistrica),
3. mesto: Armin Čatič (SONČEK).

NT 6:

1. mesto: Tomaž Rabuzin (NTK Trbovlje),
2. mesto: Zdravko Kišek (PARAS),
3. mesto: Klemen Vidmar (MDI Jesenice).

NT 7:

1. mesto: Luka Trtnik (SONČEK),
2. mesto: Jože Cverle (DI Laško).

NT 8:

1. mesto: Alen Bečirevič (MDI Novo mesto),
2. mesto: Jordan Jakin (PARAS),
3. mesto: Matic Glinšek (ZMSS) in Štefan Vidmar (MDI Litija in Šmartno pri Litiji).

NT 9:

1. mesto: Uroš Breznikar (MDI Žalec),
2. mesto: Karl Lebič (MDI Žalec),
3. mesto: Damijan Urbanec (SONČEK).

NT 10:

1. mesto: Vladimir Deželak (MDI Litija in Šmartno pri Litiji),
2. mesto: Jožef Tomažin (PARAS),
3. mesto: Tonček Ribič (MDI Litija in Šmartno pri Litiji).

NT NAC:

1. mesto: Boris Govednik (DI Metlika),
2. mesto: Drago Klep (DI Črešnjevec),
3. mesto: Šefčec Drndalaj (MDI Ptuj).

BC – 3:

1. mesto: Gašper Kalajžič (CIRIUS Kamnik),
2. mesto: Klemen Kramžar (DDS),
3. mesto: Nika Škof (CIRIUS Kamnik).

BC – 4:

1. mesto: Matjaž Bartol (DDS),
2. mesto: Blaž Adamlje (CIRIUS Kamnik),
3. mesto: Niko Čížek (DDS).

BC – 5:

1. mesto: Tilen Kolenc (CIRIUS Kamnik),
2. mesto: Erik Jan Jarec (CIRIUS Kamnik),
3. mesto: Andreja Golob (Sonček – Šiška).

BREZ klasifikacije:

1. mesto: Timotej Čížek (DDS),
2. mesto: Armin Čatić (Obalno društvo za CP).

Rezultati – pari:

1. mesto: MI2
(Matjaž Bartol, Klemen Kramžar),
2. mesto: EUROSPIN
(Nataša Bartol, Blaž Adamlje),
3. mesto: LEVJESRČNA
(Tatjana Strmčnik, Jakob Škantelj).

OPEN:

1. mesto: Luka Trtnik (SONČEK),
2. mesto: Drago Klep (DI Črešnjevec),
3. mesto: Silvo Slaček (DI Slovenska Bistrica).

BC – 2:

1. mesto: Bojan Poredoš (Sonček – Pomurje),
2. mesto: Natalie Finkšt (Obalno društvo za CP),
3. mesto: Fabio Rizzi (Obalno društvo za CP).

33. DVORANSKO BALINANJE – "BOCCIA"

V soboto, 22.10.2022 je v Puconci potekalo državno prvenstvo v dvoranskem balinanju – "Boccia". Organizator tekmovanja je bila Zveza ŠIS – SPK, izvajalec pa Sonček ŠDCP. Državno prvenstvo je potekalo tako v konkurenci posameznikov (kategorije BC 1 – BC 5 in brez klasifikacije), kot tudi v konkurenci parov.

Rezultati – posamično:

BC – 1:

1. mesto: Štefka Peklar (Sonček – Maribor),
2. mesto: Ema Grbič (Sonček – Kranj),
3. mesto: Denis Bricelj (Sonček – Rožanska).

Tvoja izbira se začne v Lidlu.

PRIPOROČA

15 let

Preprosto več za vas

Jutra po zmagi so lepa, jutra po medalji so nepozabna in zgodovinska

Piše: Nenad Stojaković

(foto: Saša Pahič Szabo)

Bronasta medalja za reprezentanco Slovenije v rokometu na vozičkih.

Rokomet na vozičkih je dobil svojo prvo (bronasto) medaljo na velikih tekmovanjih, in sicer na prvem uradnem svetovnem prvenstvu v Egiptu, natančneje, v Kairu, ki je potekalo od 19. do 26. septembra 2022. Če hočemo zgodbo spoznati malo bolj podrobno, se moramo vrniti v leto 2018.

Zgodba se je torej začela pred štirimi leti, ko se je zamisel o ustanovitvi pararokometne reprezentance porodila nekdanji celjski rokometiški in državni reprezentantki Maji Užmah Šon. V prvih pogovorih, ki jih je opravila z nekdanjim rokometnim reprezentantom Nenadom Stojakovićem, sta naletela na prve

ovire, in sicer kadrovanje igralcev, ki bi jih zanimala nova panoga, in kako pridobiti osnovno sredstvo za treniranje – športni voziček.

Ob poslovilni tekmi Uroša Zorman in Luke Žvižaja nam je uspelo izpeljati prvo uradno tekmo proti ekipi Hrvaške,

ki je bila že pred tem udeleženka evropskega prvenstva. Zbrali smo se iz hribov in dolin, resnici na ljubo pa so ekipo sestavljali pretežno igralci in igralk parakošarke. Maja nas je povezala in pripeljala rokometnega entuziasta Toneta Bariča, ki je izziv vzel za svoje poslanstvo in pridobil

vse potrebno trenersko znanje. Leta 2019 se nam je ponudila prva priložnost za sodelovanje na pokalu narodov v Zagrebu, ki je veljal za neuradno evropsko prvenstvo. Na turnirju v Zagrebu je bilo ob slovenski še 5 reprezentanc, in sicer iz Hrvaške, Portugalske, Romunije, Nizozemske in Madžarske. Kljub temu, da smo osvojili zadnje, 6. mesto, smo premagali ekipo Romunije in si nabrali nove izkušnje v za nas novi športni panogi.

Virus, ki se je razširil po vsem planetu, je preprečil nadaljnji razvoj panoge vse do letošnjega poletja.

Predsednik Rokometne zveze Slovenije Franjo Bobinac nas je poklical in nam povedal, da smo dobili povabilo Svetovne rokometne federacije (IHF), da se lahko udeležimo prvega uradnega svetovnega prvenstva v rokometu na vozičkih. Takšno povabilo ne pride vsak dan in treba se je bilo kaj hitro organizirati. V naravi nas športnikov ni samo sodelovanje, ampak tudi želja po čim boljši uvrstitvi,

zato smo si prizadevali angažirati ekipo igralcev in igralk, ki bi bila pripravljena to željo uresničiti. Zeleno luč smo dobili od vodstva parakošarkarjev, da angažiramo in sestavimo ekipo tudi iz teh igralcev.

Popolna angažiranost vseh igralcev in strokovnega vodstva se izkazuje v napredovanju iz treninga v trening, saj smo morali osvojiti povsem nova pravila rokometne igre. Po približno 20 do 25 treningih in treh pripravljalnih tekmah proti Madžarski se 13-članska ekspedicija (sedem fantov, dve dekleti in štirje člani spremljevalnega osebja) odpravi na pot v Afriko.

Še nekaj o pravilih. Rokomet na vozičkih se igra na igrišču običajnih mer. Nekoliko manjši je le gol. Na igrišču so lahko hkrati štirje igralci posamezne ekipe, pri čemer je lahko vsak izmed njih vratar. Rokomet na vozičkih prinaša enakopravnost spolov, vsaka ekipa pa mora imeti vsaj eno igralko v vsakem trenutku na igrišču.

V Egiptu se je izkazal tudi Milan Slapničar.

Pred začetkom tekmovanja morajo vsi igralci opraviti klasifikacijo. Ta ocenjuje težo njihovih poškodb, ki jim onemogočajo gibanje, in jih razvrsti v točkovne razrede od ena do štiri. Ekipo na igrišču lahko sestavljajo igralci, ki imajo skupaj največ 12 točk, na tekmi pa se odigra dva polčasa v dolžini 10 minut. Za zmago v posameznem polčasu ekipe prejme eno točko. Če je rezultat v posameznem polčasu izenačen, ekipi igra do tako imenovanega zlatega zadetka. Če vsaka ekipa dobi po en polčas, zmagovalca določi petminutni podaljšek. Posebej se nagrajuje tudi točkovanje rezultata ob posebej atraktivnih zadetkih, kot so zadetek čez celotno igrišče, gol po obratu za 360 stopinj in uspešen strel s sedmih metrov. Takšni zadetki pri beleženju rezultata štejejo dvojno.

Po prihodu v ponedeljek v večernih urah opravimo prvi trening, v torek po jutranji klasifikaciji pa še dopoldanski in popoldanski trening. Sredo dopoldne izkoristimo za ogled piramid, popoldanski počitek in večerni trening. Od četrtega naprej pa gre zares. Po prihodu na prizorišče prvenstva smo opravili trening, v nadaljevanju pa odigrali tekme proti vsem reprezentancam udeleženkam svetovnega prvenstva: Brazilije, Egipta, Nizozemske, Čila in Indije.

▲
*Nenad Stojaković
(levo) je bil in ostal
gonilna sila roketne
reprezentance.*

Reprezentanca Slovenije: **Matej Arh, Aljoša Škaper, Milan Slapničar, Klemen Lokar, Jovita Jeglič, David Škorjanc, Tanja Cerkvenik, Anton Zakrajšek** in kapetan **Nenad Stojaković**. Selektor **Tone Barič**, tehnični vodja **Jožef Jeraj**, fizioterapevtka **Azra Imamović** in vodja ekipe **Maja Užmah Šon**.

Rezultati tekem slovenske reprezentance:

Brazilijska Slovenija **2 : 0** (7 : 3, 7 : 2)
Slovenija : Egipt **0 : 2** (5 : 9, 5 : 6)
Nizozemska : Slovenija **1 : 2** (4 : 3, 1 : 5, 1 : 2)
Čile : Slovenija **2 : 0** (9 : 4, 6 : 5)
Indija : Slovenija **1 : 2** (7 : 6, 3 : 7, 2 : 4)

Tekma za 3. mesto:

Čile : Slovenija **0 : 2** (6 : 7, 2 : 6)

Prvo mesto je osvojila Brazilija, drugo mesto pa Egipt.

Pripis uredništva:

Veni izmed prihodnjih izdaj revije Športnik bo pararokomet predstavljen podrobneje.

Šport invalidov skozi čas

Prva uradna predstavitev košarke na vozičkih, Hala Tivoli 1971, pred 3000 gledalci.

Prva in druga paralimpijska medalja, Heidelberg 1972.

Jože Okoren, atletika.

Pavla Sitar, atletika.

Dr. Aleks Leo Vest, trener.

Prvi samostojni nastop reprezentance Slovenije, Barcelona 1992, Španija.

Petdeseta paralimpijska medalja Slovenije, Tokio, Japonska 2020: Franček Gorazd Tiršek, strelstvo, Polona Sladič, trenerka.

Četrty paralimpijski tabor za družine v Laškem

Piše: Majda Vesel Kočar

(foto: Nastija Fijolič)

je letos potekal med 25. in 28. avgustom v Laškem, se je udeležilo 18 mladih invalidov in njihovih družin, ki so se do nedelje preizkusili v različnih športih, organizacijska ekipa tabora pa je ob pomoči naših partnerjev poskrbela tudi za bogat spremljevalni program.

Štirje dnevi v znamenju parašportov

V četrtek so se udeležence in udeleženci tabora zbrali v v Hotelu Thermana, temu je sledil uvodni sestanek, spoznavni večer z družabnimi igrami za otroke, starši pa so v tem času prisluhnili predavanju psihologa dr. Aleksandra Zadela.

V petek po zajtrku so mladi v športni dvorani v OŠ Primoža Trubarja Laško spoznali prve športe in se v njih tudi preizkusili. Tako so pod taktirko trenerke Maje Bobnar, Pie Frank in ambasadorja programa Postani športnik Blaža Adamljeta igrali boccio (dvoransko

Šport je velika priložnost za otroke, da izboljšajo kakovost življenja, poskrbijo za svoje zdravje in se vključijo v družbo. Otroci se naučijo novih spretnosti, pridobijo na samozavesti in uživajo.

Podpora staršev je pri tem ključna, saj so otrokovi največji zaupniki. Te premise so bile in ostale naše vodilo pri delu z mladimi in organizaciji paralimpijskega tabora, ki je svojevrstna nadgradnja programa Postani športnik, ki smo ga v jasni nameri in želji vzpostavitve dolgoročnega sistema in pogojev za vključevanje mladih invalidov v športne razvili skupaj z našim partnerjem Lidlom Slovenija. Tabora, ki

▲ Vsakoletna množična udeležba potrjuje in uspešnost "Projekta".

balinanje), se pod budnim očesom trenerja Damirja Bakoniča merili v hokeju na električnih vozičkih, s pomočjo trenerja Gregorja Selaka in plezalca Mateja Arha so plezali na umetni steni, za konec dopoldneva pa še spoznali prvine cheerleadinga. Z nami so bile vse dopoldne Lekove prostovoljke, tabor pa je obiskalo tudi nekaj medijev.

Pred kosilom smo prisluhnili teoretičnim izhodiščem paraplanjanja, ki jih je udeležencem predstavila trenerka plavanja in članica organizacijske ekipe na taboru Kristina Žagar. Po kosilu pa so se na bazenu tudi praktično spoznali s paraplanjanjem. Večer je minil v znamenju zanimivega pogovora s Frančkom Gorazdom Tirškom, trikratnim udeležencem paralimpijskih iger in štirikratnim dobitnikom paralimpijske medalje parastrelstvu »Vsi invalidi dobro vemo, kako pomembno je imeti dobre kontakte, kako pomembna je socializacija. Pri tem nam je v veliko pomoč prav šport. S športom si izboljšamo samopodobo, pridobimo na samozavesti, boljše se tudi počutimo. Vsak, ki se ukvarja s športom, se lažje vključi v družbo, v zunanji svet,« je po pogovoru in obisku na taboru povedal Franček Gorazd Tiršek.

Pestra in zanimiva je bila tudi sobota, ki smo jo pričeli v športni dvorani OŠ Debro, seznanili so se še s tremi športi: paraatletiko, paranamiznim tenisom in parakolesarstvom.

Nekdanji paralimpijec Janez Hudej je mladim predstavil svojo „formulo“, s katero je tekmoval na paralimpijskih igrah. O svojem nastopu na lanskeoletnih paralimpijskih igrah pa sta mladim pripovedovala tudi parakolesar Anej Doplihar in paranamizno tenisač Luka Trtnik, ki sta mladim predstavila svoja športa. Z Luko je bil njegov klubski trener David Orešnik in mladi Lukov soigralec v klubu Vid Kočar. Soboto je dodatno popestrila delavnica eksperimentov, kjer sta nam dva mlada prostovoljca našega partnerja podjetja Lek, pripravila zanimive kemijske poizkuse, ki so navdušili mlade. Starši so prisluhnili zgodbi Tanje Karlin, mame našega paralimpijca Jerneja Slivnika. Tanja je starše navdušila s svojo iskrenostjo in neposrednostjo.

Sobotni večer je bil v znamenju plesa in zabave. Večer sta že na začetku popestrila škrtinja in Zdravko Lidl, ki sta uspela animirati staro in mlado. Večer se je nato nadaljeval v znamenju plesu, otvorila ga je skupina mladih plesalcev –

Parastrellec Tiršek se je predstavil navzočim.

Janez Hudej (prvi iz desne) je predstavil tekmovalni voziček.

▼ Trener Žiga Kobaševič usmerja mladega košarkaša.

4 OTROCI IN ŠPORT

Ali ste vedeli?

udeležencev našega tabora, ki so nam pripravili presenečenje in pod vodstvom Nina in Sare odplesali na Trkajevo himno parašportnikov Ta tempo, ki so se jo naučili na rednih sredinih plesnih srečanjih, ki jih vodita Nino in Sara.

V zadnjem delu večera smo se vsi udeleženci naučili novo koreografijo, ki jo je skupaj z Ninom in Saro predstavila Lara, tudi udeleženka tabora.

Zaključek s predavanjem dr. Tjaše Filipčič, kvizom in tekmovanjem

V nedeljo zjutraj je predavanje z zelo konkretnimi nasveti za starše pripravila profesorica dr. Tjaša Filipčič, mladi udeleženci pa so se pomerili še v kvizu. Piko na i taboru smo postavili s tekmovanjem družin v športni dvorani OŠ Debro, kjer sta se nam ponovno pridružila dva prostovoljca iz Leka. Ob koncu tabora

Veliko zanimnja je požel tudi paraples, ki sta ga predstavila Sara Štirn in Nino Batagelj.

so vsi udeleženci dobili nagrade, nekaj daril naših sponzorjev pa smo razdelili že na prejšnjih srečanjih. Zadnji dan se je našemu taboru na veliko veselje otrok pridružila tudi naša maskota Levček Mark.

Začetki entuziastični, danes resen projekt

»Paralimpijski tabor za družine raste in se razvija. Spomnim se tistih prvih entuzijastičnih začetkov. Danes je jasno, da se je projekt lepo razvil v pravo smer. Vsako leto je z nami več družin, dober glas se širi od ust do ust, družine se vračajo, prihajajo novi. Letošnji tabor je najštevilčnejši do sedaj. Veseli pa dejstvo, da smo s svojim delom in projektom prepričali in dobili partnerja, podjetje Lek, del skupine Novartis. Projekt so podprli, hkrati pa so se s svojimi sodelavci kot prostovoljci udeležili tabora in tako aktivno pomagali pri izvedbi, kar daje projektu dodano vrednost,« je po taboru razmišljal Damijan Lazar, predsednik Zveze ŠIS-SPK.

»Paralimpijski tabor za družine je del programa Postani športnik, ki ga razvijamo skupaj s podjetjem Lidl Slovenija. Želja je vzpostaviti pogoje, da se bodo mladi ukvarjali s športom. V prvi vrsti gre za to, da se mlade invalide privabi v šport in da se njim in njihovim staršem pokaže, kakšne možnosti, kakšne športe imajo sploh na voljo,« je o pomenu in namenu tabora razmišljala Majda Kočar, vodja paralimpijskega tabora za družine. »Tabor se je komaj končal, pa že načrtujemo novo sezono. Želimo si, da bi poletni različici, ki jo gostimo v Laškem, dodali še tabor za zimske športe,« za konec Majda Kočar razkrije še smeje načrte za prihodnost.

Kar štirje začeli na taboru

»Paralimpijski tabor za družine je idealna priložnost za vse mlade, da spoznajo športne panoge in s strokovno pomočjo najdejo sebi primeren šport. Še vedno se prevečkrat zgodi, da nimajo pravih informacij, kje bi se lahko športno udeležovali. Ob vsem tem pa s pomočjo športa in tabora mladi invalidi najdejo tudi sprejetost v našem svetu, kjer te sprejetosti ni vedno dovolj,« je povedala Kristina Žagar, del organizacijske ekipe in tudi trenerka plavanja. »Tale tabor je za mlade in razvoj parašporta izjemno pomemben. Na letošnjih evropskih paraigrah mladih smo imeli petčlansko zasedbo, v njej pa so bili kar štirje mladi športniki, ki so sodelovali na našem taboru,« je še opozorila Kristina Žagar, ki je imela v mislih kvartet športnikov Tim Žnidaršič Svenšek, Luka Stanar, Gašper Glušič ter Inja Klemenčič.

Lek d. d.

Vsak med nami je edinstven.

Sprejemati in spoštovati želimo posebnosti, drugačne sposobnosti in izkušnje vsakogar med nami.

Skozi raznolikost gradimo zaveznitva in si prizadevamo za odpravo vseh oblik diskriminacije. Ustvarjamo vključujoče delovno okolje, v katerem smo lahko najboljši in zvesti sami sebi. In še naprej skupaj premikamo meje znanosti ter medicine.

Smo Novartis. Soustvarjamo medicino.

 NOVARTIS | Reimagining Medicine

ZVEZA ZA ŠPORT INVALIDOV SLOVENIJE
SLOVENSKI PARALIMPUŠKI KOMITE

Z odliko sklenili Evropski teden športa

Piše: Drago Perko

(foto: Nastija Fijolič)

Na osnovni šoli v Mengšu so se tamkajšnji otroci spoznali s parašportom, ki so ga predstavili naši parašportniki in trenerji.

Dan s parašportniki sodi v sklop Evropskega tedna športa. Letos je drugič zapored gostoval v Mengšu, s šestimi parašporti se je na tamkajšnji šoli spoznalo skoraj 1000 otrok, kar je zagotovo svojevrsten podvig.

Za dobro jutro so zbrane otroke, parašportnike, trenerje, učitelje in ostale goste pozdravili Damijan Lazar, predsednik Zveze ŠIS-SPK, domači ravnatelj Sašo Božič in župan občine Mengeš Franc Jerič. Pred začetkom spoznavanja športov smo prisluhnili še naši himni Drž ta tempo, katere avtor je raper Trkaj. Potem so se otroci

Domači ravnatelj Sašo Božič, župan občine Mengeš Franc Jerič in Damijan Lazar, predsednik Zveze ŠIS-SPK, družbo jim dela maskota Levček Mark.

▲ Osnovnošolci navdušeni nad prikazanimi parašporti.

odpravili na športne postaje, kjer so jih pričakali trenerji in parašportniki.

“Boccio sta predstavila Natalie Finkšt in Jakob Škantelj, golbal Maja Sovinek in Ana Novak, parakolesarstvo Anej Doplihar, paranamizni tenis trenerja Ožbej Poročnik in David Orešnik skupaj s tekmovalko Andrejo Dolinar in paralimpijcem Luko Trtnikom, paralokostrelstvo trenerka Brina Božič in lokostrelec Gregor Habe, košarko na vozičkih pa trener Žiga Kobaševič in igralec Simon Gračnar.”

»Dan s parašportniki je bil zelo lep. Veliko otrok je spoznalo parašport, parašportnike in paralimpijce. Najbolj mi je bilo všeč, da so se otroci od 1. do 9. razreda zelo dobro povezali z našimi parašportniki, v našem primeru z Gregorjem Habetom, prišlo je do inkluzije. Spraševali so ga vse mogoče: o treningu, loku, (ne)premikanju nog. Povsem so se sprostili in uživali. Ni vsakdanje, da se srečaš z invalidom. Včasih ne veš, kako bi pristopil, kako se obnašati. Pri teh otrocih ni bilo nobenih zadržkov, to bogato izkušnjo pa bodo prenesli naprej v svojem življenju,« je po dogajanju v Mengšu povedala Brina Božič, trenerka paralokostrelstva.

“»Menim, da smo lahko še kako ponosni na vse parašportnike, od katerih se lahko vsi ogromno naučimo,« je poudaril domači ravnatelj Sašo Božič.”

»Vi, parašportniki, ste nekaj več kot športniki. Za rezultate in vse morate dodati še nekaj več, hkrati pa dajete jasno vedeti, da je vse mogoče, če se hoče,« je na dogodku povedal župan občine Mengeš Franc Jerič.

Pod taktirko trenerke Brine Božič so mladi spoznali lokostrelstvo.

Anej Doplihar je pokazal, kako deluje njegovo kolo.

Namiznoteniške barve so zastopali Andreja Dolinar, Luka Trtnik in trener Ožbej Poročnik.

Boccio sta predstavila Natalie Finkšt in Jakob Škantelj.

Mladi invalidi v družbi uspešnih parašportnikov spoznali priljubljene parašporte

Piše: Drago Perko

(foto: Marko Pigac)

Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite (Zveza ŠIS-SPK), Univerzitetni rehabilitacijski inštitut RS Soča (URI Soča) ter Lidl Slovenija so za paciente na URI Soča, mlade invalide in ostale obiskovalce pripravili PARAFEST »Postani športnik«.

Na dogodku so uspešni slovenski parašportniki in paralimpijci predstavili najbolj priljubljene parašporte, ki so jih lahko obiskovalci tudi preizkusili. Osrednji namen dogodka je bil invalidnim otrokom in mladostnikom predstaviti različne možnosti gibanja in ukvarjanja s športom, ki je za njih pomemben dejavnik za boljšo fizično pripravljenost, vključevanje v družbo, večjo samozavest in rehabilitacijo.

Kot so poudarili na dogodku, športne aktivnosti invalidom prinašajo veliko, saj prek gibanja razvijejo svoje zmožnosti, krepijo samopodobo ter zvišujejo kakovost življenja. Prvi korak, da se invalidi sploh začnejo gibati, pa je spoznavanje in preizkus različnih parašportov. Na ta način namreč lahko ugotovijo, kateri šport jim ustreza in kateri ne. Na dogodku, ki ga je obiskala

tudi direktorica direktorata za šport, dr. Mojca Doupona, so predstavili pet najbolj priljubljenih parašportov – parakolesarstvo, paralokostrelstvo, košarko na vozičkih, boccio in paranamizni tenis.

▲
Matej Arh je mladim pokazal, kako se igra košarka.

Zveza ŠIS-SPK želi športne aktivnosti še posebej približati mladim invalidom, saj jim gibanje lahko pomaga pri vključevanju in aktivnem povezovanju. »Šport je za mlade invalide ena ključnih dejavnosti, ki pripomore k večji samozavesti in vključevanju v socialno mrežo, kar večkrat primanjkuje pri njihovem razvoju ter samopodobi. Tako smo se na Zvezi ŠIS-SPK odločili, da s pomočjo Parafesta mladim invalidom približamo parašporte, ki so najbolj priljubljeni, in jim obenem damo priložnost spoznati naše vrhunske parašportnike.

Šport je pomemben tudi pri medicinski rehabilitaciji

Na URI Soča športne aktivnosti redno vključujejo v rehabilitacijske procese, tako pri odraslih kot otrocih. Dr. Zvone Čadež, generalni direktor URI Soča, je ob tem povedal: »Strokovni izsledki potrjujejo, da ukvarjanje s športom prispeva k uspešnejši rehabilitaciji in posamezniku omogoči, da tudi po zaključenih rehabilitacijskih obravnavah nadaljuje z aktivnim življenjem. Zato je v URI Soča načrtovanje in uvajanje športnih aktivnosti že del rehabilitacije. Rehabilitacijske time, ki jih sestavljajo zdravniki, fizioterapevti, delovni terapevti, psihologi, socialni delavci in rehabilitacijska zdravstvena nega, že vrsto let dopolnjuje profesor športne vzgoje, ki s pacienti dela individualno. Veseli me, da danes gostimo predstavitev različnih športov, ki so pri tem na voljo, in pacientom tudi na ta način nudimo podporo pri aktiviranju ter vključevanju.«

Otroški oddelek na URI Soča in Zveza ŠIS-SPK sta po dvoletnem premoru zaradi epidemije covid-19 zopet vzpostavila redno sodelovanje, pri čemer bodo otrokom in njihovim staršem, ki so na rehabilitaciji, enkrat mesečno predstavili posamezne parašporte.

Cilj tovrstnih dogodkov je večja prepoznavnost parašporta med mladimi

Na dogodku so izbrane parašporte predstavili slovenski parašportniki in paralimpijci, med drugim vrhunska Luka Trtnik in Anej Doplihar. Nad prikazanimi športnimi aktivnostmi so bili še posebej navdušeni mlajši obiskovalci, pri katerih je šport še toliko bolj pomemben. Prav z namenom motivacije in vključevanja mladih invalidov v športne aktivnosti sta Zveza ŠIS-SPK in Lidl Slovenija razvila program Postani športnik, s katerim želita vzpostaviti dolgoročni sistem na

nacionalni in lokalni ravni z namenom večjega dosega in prepoznavnosti parašporta med mladimi. Partnerja sta program Postani športnik predstavila tudi na Parafestu.

»Z Zvezo ŠIS-SPK nas že nekaj let družijo odlično sodelovanje in stremenje k istemu cilju – ustvariti boljše pogoje za mlade parašportnike, ki že danes dokazujejo, kako daleč segajo njihove zmožnosti,« je dejala Tina Cipot, vodja korporativnega komuniciranja v Lidl Slovenija.

Zbrane je nagovorila Tina Cipot, vodja korporativnega komuniciranja v Lidl Slovenija.

Mladi so se z veseljem preizkusili v namiznem tenisu.

Luka Trtnik je spregovoril o pomenu parašporta za mlade.

Kje so, kaj delajo?

Piše: Jože Okoren

(foto: Osebni arhiv)

Moja današnja sogovornica je dolgoletna strokovna delavka, velika poznavalka dejavnosti invalidov in tako tudi športa invalidov. Nevenka Ahčan je bila dolga leta sekretarka Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije ter desna roka vsem takratnim predsednikom zveze.

Ob tem je opravljala številne odgovorne funkcije v Svetu invalidskih organizacij Slovenije, Fundaciji za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij Slovenije ter Komisiji za vprašanja invalidov v Državnem zboru RS. Pred tem je bila tudi poslanka v državnem zboru, pa še bi lahko naštevali. Na vseh funkcijah je bila zelo odločna, korektna in iskrena. Gojila je spoštovanje do drugače mislečih ter zbujala veliko naklonjenost. V zelo dobri luči se je spominjamo tudi v vrstah športnikov invalidov. Prepričani smo, da je ena izmed bolj kompetentnih oseb za pogovor ob 60-letnici Zveze ŠIS-SPK.

Športnik: Začniva na začetku: Kdaj in zakaj vas je življenjska pot vodila ravno v Zvezo društev slepih in slabovidnih Slovenije in koliko časa ste bili njena sekretarka?

Nevenka Ahčan: Najprej iskrena hvala, da ste se me spomnili in me uvrstili med sogovornike. Naj kar takoj povem, da ste mi priklicali pred oči številne obraze

ljudi, ki so s svojim delom neutrudno in z entuziazmom prispevali k pogojem za rast in razvoj invalidskega športa v Sloveniji. V obdobju aktivnega dela v Zvezi društev slepih in slabovidnih Slovenije in sodelovanja z organizacijo za šport invalidov sem prišla v stik z vseh priznanj vrednimi ljudmi, kot so bili Miro Vesel, Ernest Jazbinšek, Emil Muri, Jože Okoren in Igor Malič, s katerimi sem obojestransko iskreno in brez zadržkov dobro sodelovala.

Zdaj pa k vašemu vprašanju: osemnajst let sem bila zaposlena v gradbenem podjetju, nazadnje kot vodja kadrovsko-socialnega in pravnega sektorja v izpostavi Ljubljana. Slučaj, naključje ali usoda, ne vem. Med deževnimi prazniki jeseni 1987 sem v časopisu prebrala oglas, da Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije išče tajnika. Razbrala sem, da izpolnjujem pogoje, in takrat sem začela razmišljati, da bi tudi sama enkrat zamenjala delo oziroma službo. Že takrat sem si dopovedala, da če me bodo izbrali, bom zagotovo kos delu, ki ga pričakujejo od tajnika ter hkrati vodje

strokovne službe in tajnika organov upravljanja. Sama pri sebi pa sem takrat razmišljala, da bom v korist slepih in slabovidnih gotovo lahko storila še kaj več. In res, delala sem vse do upokojitve leta 2006, skupščina Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije pa mi je v znak priznanja za opravljeno delo podelila naziv in listino častne članice zveze.

Športnik: Koliko časa je trajalo, da ste se podrobneje seznanili s problematiko, potrebami in dejavnostmi slepih oseb, kakšna so bila pri tem vaša spoznanja?

Nevenka Ahčan: Delo v Zvezi društev slepih in slabovidnih Slovenije sem nastopila v obdobju, ko že dalj časa niso imeli tajnika. Torej je bilo nalog na vseh področjih več kot preveč. Časa za uvajanje praktično ni bilo. Spoznavanje dejavnosti, delovanje medobčinskih društev slepih in slabovidnih, financiranje, organi, akti in pristojnosti, vse to sem morala hitro spoznati ob tekočem delu. Potrebe slepih in slabovidnih zaradi njihove težke invalidnosti in možnosti za vključevanje v šolanje, zaposlovanje ter širše socialno in družbeno okolje mi je po opravljeni službi vsak dan znova predočal takratni predsednik, povsem slepi Hubert Verdnik, za kar sem mu še danes neizmerno hvaležna. Gibalne ovire: hoja z belo palico, s psom vodnikom in spremljevalcem je bila le ena od osnovnih lekcij, ki jo je spoštovani Hubert nadaljeval s še bolj poudarjeno komunikacijsko oviranostjo slepih in slabovidnih, ki brez specifičnih tehničnih pripomočkov ali pomoči videčih ne morejo brati in pisati. Ni pa me pozabil podučiti o vseh okoliščinah, pomoči in pripomočkih za vključevanje slepih in slabovidnih v kulturne, športno-rekreativne in šahovske dejavnosti, ki poskrbijo za čim bolj kvalitetno življenje oseb z okvaro vida.

Že prvo soboto me je določil za svojo spremljevalko, da sva šla skupaj na tekmo golbala v Škofjo Loko. Kot videči mi ni bilo jasno, zakaj imajo slepi tekmovalci še dodatno prevezane oči, kako vedo, kako doseči in kako preprečiti gol. Videla sem le, da se vsepovprek mečejo po tleh. In

sem o tem kar naprej spraševala predsednika, tudi o tem, kako ve, kako tekma poteka. Odgovoril mi je, naj bom tiho, ker se pri tej igri zahteva absolutna tišina, saj o potezah igralcev odloča predvsem sluh.

Kasneje sem spoznala še vse druge športe, s katerimi se ukvarjajo slepi in slabovidni. Kmalu sem izvedela, da se je v svetu pojavila nova igra – showdown. Po pridobitvi opisov, skic in slik nam je kmalu uspelo te rekvizite izdelati tudi v Sloveniji in na vsakem medobčinskem društvu organizirati igranje.

Športnik: Predvidevam, da ste kmalu, če že ne takoj, vzpostavili sodelovanje tudi z drugimi invalidskimi organizacijami in posameznimi invalidi. Kako je potekal ta proces?

Nevenka Ahčan: Predsednik Verdnik je zahteval, da grem na prvi sestanek Sveta invalidskih organizacij kot njegova spremljevalka. Tam sem poleg slepote spoznala še vse druge invalidnosti in specifiko njihovih problemov ter posebnih potreb. Obravnavali smo tudi organiziranje športnih dejavnosti po posameznih vrstah invalidnosti. Na osnovi pisnih in ustnih pojasnil v začetku nisem mogla ne dojemati ne sprejemati, česa vsega so invalidi poleg premagovanja osnovne invalidnosti sposobni. To še posebej velja za področje športa.

Športnik: Če se osredotočiva na vprašanje športa slepih v matični organizaciji in sodelovanja s Slovenskim paraolimpijskim komitejem: slepi športniki so bili (in so še vedno) zelo uspešni v golbalu, kegljanju, šahu in drugih športih. Kako podrobno ste spremljali športni del delovanja vaše organizacije in vaših članov?

Nevenka Ahčan: V okviru Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije smo še posebej ob ustanovitvi samostojne države Slovenije podprli potrebo po razmejitvi nalog med Zvezo za šport Invalidov Slovenije in nacionalnimi invalidskimi organizacijami. Zagovarjala sem stališče, da naj bi nacionalne invalidske organizacije športno-rekreativno in šahovsko dejavnost izvajale v medobčinskih društvih, ki naj bi organizirala medsebojna športna in šahovska tekmovanja ter v te aktivnosti vključila čim več svojih mladih članov.

Na tej osnovi je po mojem mnenju Zveza za šport invalidov Slovenije, kasneje Paraolimpijski komite, nase prevzela bolj jasno opredeljene naloge in dejavnosti na področju organiziranja in izvajanja

državnih tekmovanj, mednarodnih tekmovanj in kasneje paraolimpijskih iger. Kolikor je bilo v moji pristojnosti, sem se v okviru Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije zavzemala za podporo prilagojenemu športu in šahu. S tovrstnimi aktivnostmi podpiramo socialno integracijo slepih in slabovidnih, ki tako lažje premagujejo gibalne ovire ter krepijo občutek v prostoru, občutek za orientacijo. Poleg tega se povečuje njihova zbranost ter krepí samozavest in tekmovalnost.

Res je, da so se slepi in slabovidni iz Slovenije v določenih športnih panogah in šahu pomerili na mednarodnem parketu in tam vidneje uveljavili, saj so v domovino pogosto prinašali kolajne, ki še danes krasijo našo zvezo. Našim junakom tudi ob tej priložnosti čestitam za odlične rezultate, do katerih so prišli s trdom, treningi in odpovedovanjem. Nisem pa pozabila tistih športno-rekreativnih aktivnosti slepih in slabovidnih, ki kolesarijo na tandemih, tečejo na smučeh, alpsko smučajo, hodijo v gore, tečejo kot atleti, plavajo itd. Kadar smo na zvezi imeli kakšno specifično strokovno vprašanje, smo lahko vedno računali na pomoč nacionalne organizacije za šport invalidov v Sloveniji.

Športnik: Bili ste predsednica zelo pomembne komisije pri FIHU, in sicer Komisije za ocenjevanje programov in dodelitev sredstev za okoli 20 invalidskih organizacij s statusom invalidske organizacije. Predvidevamo, da ni bilo enostavno zadovoljiti vsem potrebam.

Nevenka Ahčan: Prav imate, nikoli niso bili vsi povsem zadovoljni z odobrenimi sredstvi s strani Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij. Pa vendar, na letne javne razpise so se prijavile številne organizacije, nekatere izmed njih še formalnih razpisnih pogojev niso izpolnjevale, zato smo jih na komisiji morali izločiti iz nadaljnje obravnave. V popoldanskem in večernem času mi je uspelo prebrati vse vloge in prijavljene posebne socialne programe ter presoditi utemeljenost vlog za naložbe v osnovna sredstva in njihovo vzdrževanje s potrebnimi elaborati in dokazili. Na sejah komisije smo z vseh vidikov obravnavali, ocenjevali in preverjali upravičenost vlog za delovanje invalidskih organizacij, izvajanje posebnih socialnih programov in za investicije. Člani komisije smo takrat vzpostavili iskreno in tovariško sodelovanje, pri pripravi predlogov za Svet fundacije pa tudi konstruktivno in delovno vzdušje. Soočali smo se tudi z različnimi pogledi in nakazovali različne rešitve, dokler se nismo poenotili oziroma sklep sprejeli z večino glasov. In

potem smo predlog komisije na Svetu FIHO zagovarjali kot eden.

Še posebej poglobljeno sem sodelovala s člani komisije: Slavko Ribas (laringektomirani), Jože Okoren (športniki invalidi), Ivo Jakovljevič (distrofiki), Midhet Huskič (študenti invalidi). Svet FIHO je odobral sredstva invalidskim organizacijam, pri čemer pa smo imeli člani komisije vedno možnost obrazložitve svojih predlogov, ki smo jih nemalokrat sprejemali na podlagi preverjanja pri nosilcih vlog.

Športnik: Tudi šport je zahteval določena sredstva, da so bili športniki konkurenčni na uradnih, tudi Mednarodnih tekmovanjih. Ob dogodkih, kot je razdeljevanje in odobritev finančnih sredstev, največkrat vidimo le sebe. Vi pa ste bili v vlogi, ko je bilo nujno usklajevanje in je bilo treba dostikrat umiriti strasti. Kako vam je to uspevalo?

Nevenka Ahčan: Na to vprašanje sem pravzaprav že v glavnem odgovorila. Ko je šlo za ocenjevanje posebnih socialnih programov s področja športa, je bila moja podpora jasna. Vloge organizacije za šport invalidov so bile iz leta v leto preglednejše in konkretnješe ter realno finančno ovrednotene. Včasih se je sicer kdo obregnil na predlog višine sredstev za odobritev. Potrebno je bilo pojasnjevanje, da smo Zvezo za šport invalidov Slovenije ustanovili za vse invalidske organizacije, in če želimo, da so slovenska državna tekmovanja, mednarodna tekmovanja,

Nevenka uživa v igri golfa s svojima vnukinjama.

paraolimpijska tekmovanja in rezultati na visoki ravni, je pač potrebno ustrezno financiranje. Zavedam se, da sredstva FIHO niso zadoščala vsem potrebam, zato cenim napore, da je Zvezi za šport invalidov Slovenije uspelo pridobiti tudi sponzorje.

Športnik: Poleg programskih potreb so bile tu tudi investicije organizacij. Verjetno se še spomnite nakupa ustreznih prostorov Zveze ŠIS-SPK. Mi se tega dogodka z veseljem spominjam, saj ste tudi vi s svojo avtoriteto pripomogli k tej pomembni pridobitvi. Kako vidite ta mejnik naše organizacije?

Nevenka Ahčan: Meni se to zdi samo po sebi umevno. Če od nekoga pričakuješ, da bo dobro delal, mu moraš zagotoviti ustrezne pogoje. In prostorski so eden bistvenih. Tudi moja odločitev za podporo vašega projekta ni bila težka. Kako naj organizacija, ki deluje na državni ravni in sodeluje ter komunicira tudi širše po svetu, uveljavlja svojo vlogo in uspešno deluje brez tega? Ko ste se vselili v lastne prostore in v svojem statutu zapisali, da je sedež Zveze za šport invalidov Slovenije v Črnučah, Cesta 24. junija št. 23, sem se ponovno prepričala, da na Komisiji FIHO delamo pošteno in prav. Oddahnila sem si in vesela sem bila.

Športnik: Če pogledava 30, 40 in več let nazaj, je ogromna razlika v vrednotenju in pojmovanju športa. Že dalj časa poslušamo, da je šport posel, dobnesedno biznis, in očitno ni nič drugače pri športu invalidov, saj to doživljamo tudi v praksi. Kakšen je vaš pogled na ta vidik športa in na šport nasploh?

Nevenka Ahčan: Na to vprašanje vam ne znam ustrezno odgovoriti. Veseli me, da vrhunski rezultati številnih slovenskih športnikov, ki majhno državo predstavljajo v svetu na največjih tekmovanjih, nas Slovence navdušujejo, povezujejo in združujejo. Razmere so pač pripeljale do tega, da so vrhunski športniki po svetu postali tržno blago in Slovenija se temu vse bolj pridružuje. Na področju športa invalidov si želim, da bi vztrajali pri financiranju obeh fundacij, da bi proračun primaknil del potrebnih sredstev ter da bi naša krovna organizacija za šport invalidov kot dodano vrednost vključevala sponzorje.

Športnik: Kljub temu, da niste več profesionalno vpeti v delo z invalidi, še vedno spremljate, kaj se dogaja v naših vrstah. Glede na to, da vas poznamo, si ne predstavljamo, da bi bili neaktivni, da ne bi bili vpeti v dogodke.

Nevenka Ahčan: Prav imate. Rada slišim in berem o delu, dosežkih in delovanju invalidskih organizacij na Slovenskem. Tudi osebno spremljam častitljive obletnice delovanja invalidskih organizacij. Vsakič ko naletim na neutemeljene kritike in vzbujanje medsebojne nestrpnosti, pa me to prizadene. Kot sem že omenila, sem častna članica Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije, kar pomeni, da dobivam gradiva in se lahko udeležujem sej skupščine zveze. Včasih me tudi kdo pokliče ali mi piše, kaj pove ali prosi za nasvet. Če le morem in znam, pomagam.

Športnik: Nismo vas še vprašali, ali ste se tudi vi kdaj aktivneje ukvarjali s športom in kako danes vzdržujete vitalnost in mladostno držo. To je sicer bolj osebno vprašanje, pa kljub temu; marsikoga bo zanimalo, kaj vas danes najbolj zaposluje in kako preživljate prosti čas, če ga sploh imate?

Nevenka Ahčan: V meni je res športni duh, ki pa se je v zadnjih nekaj letih zaradi zapleta pri zamenjavi kolka zreduciral zgolj na navijanje. Imam moža in dva sinova, s katerimi sem »moral« prost

vikende »športati«, če sem hotela biti z njimi. V nasprotnem primeru bi lahko ostala doma, sesala po stanovanju, drgnila lonce, kuhala in jih v nedogled čakala. Skupaj smo smučali, plaval, igrali tenis in hodili v hribe. Ko se je pojavilo surfanje, nisem hotela biti slabša od njih in sem se v Piranskem zalivu učila tudi tega, čeprav so bili začetni poskusi dokaj smešni. Po upokojitvi sem letom primerno začela s tekom na smučeh in igranjem golfa. Trajalo je, dokler pač je. Sedaj lahko na golfišče v Trnovem peljem na »driving« le tri vnučke. Kadar pa me obiščejo doma, grem tudi sama z njimi plavat v bazen.

Prosti čas kot pri vseh upokojencih: GA NI!

Športnik: Hvala za pogovor, hvala za vaš čas, hvala predvsem v imenu nekdanjih športnikov za vaš osebni prispevek k vsemu, kar danes imamo. Bi radi še kaj dodali? In če vas športniki slučajno ne povabijo k nam, vas zdaj vabim jaz. Dobrodošli!

In za konec še moje osebno sporočilo – v veselje mi je bilo kar nekaj desetletij sodelovati z vami.

Nevenka Ahčan: Lepa hvala za izkazano priznanje o našem sodelovanju. V veselje in čast je bilo tudi meni. Vsem funkcionarjem, zaposlenim in ne nazadnje športnikom invalidom želim, da žanjete uspehe tudi v prihodnje.

Šport in posebne potrebe v strokovnem centru Cirius Kamnik

Piše: Niko Cankar

(foto: Niko Cankar)

Niko Cankar profesor športne vzgoje, dogoletni vodja športa in rekreacije v Cirius, Kamnik.

Uvod

Življenje sodobnega človeka postaja vse bolj stresno. Premalo gibanja, sedeče delo, nezdravo prehranjevanje, kajenje, uživanje alkohola, pa tudi psihične obremenitve, hiter življenjski tempo, pomanjkanje prostega časa, usmerjenost v materialne dobrine in medosebna odtujenost so glavni dejavniki, ki negativno vplivajo na človekovo psihofizično ravnoesje. Tako človek kot družba vse bolj spoznavata, da je zdravje vrednota, za katero je treba skrbeti. Zdi se, da je v aktivnem iskanju zdravja in kvalitete življenja človek odkril kar primeren način spopadanja s tem problemom. To je ukvarjanje s športom in z gibalnimi dejavnostmi.

Gibanje in udejstvovanje v športnih dejavnostih je še posebej pomembno za otroke. Psihosocialni razvoj že

Ne iščimo ljudi za šport, poiščimo raje šport za človeka

od najzgodnejših razvojnih obdobij poteka v tesni prepletenosti z razvojem motorike in gibanja. Motorične funkcije otroku omogočajo lastno aktivnost in odzivanje, iniciativnost, eksperimentiranje in pridobivanje številnih drugih izkušenj, ki so nujno potrebne pri procesu individualizacije ter zdravem kognitivnem, čustvenem in socialnem razvoju. Tega se zavedajo tudi starši, saj izkušnje kažejo, da se velika večina otrok vključuje v vsaj eno športno dejavnost. Starši menijo, da je šport vir otrokove zabave, ugodno pa vpliva tudi na razvoj otrokovega značaja in fizične pripravljenosti.

Seveda ne smemo izključiti oseb s **posebnimi potrebami**. Prav zanje je Svet Evrope sprejel dokument, v katerem vlade članic skupnosti spodbuja, da podprejo šport za osebe s posebnimi potrebami. Inkluzivno izobraževanje je najbolj izpostavljen cilj evropskega programa izobraževanja in usposabljanja. Zavedati pa se moramo, da je upoštevanje priporočil in ciljev odvisno od splošne razvitosti dežele, dosežene ravni športne kulture, odnosa do drugačnosti in ozaveščenosti ljudi nasploh. Znotraj posebnih potreb prepoznamo motnjo v duševnem razvoju, slepoto in slabovidnost, primanjkljaje na posameznih področjih učenja, gluhost in naglušnost, gibalno oviranost ter motnje vedenja in osebnosti. Te motnje so opredeljene tudi v zakonu o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Uradni list Republike Slovenije, št. 54/2000), ki ureja usmerjanje takih otrok, mladoletnikov in mlajših polnoletnih oseb ter določa načine in oblike izvajanja vzgoje in izobraževanja. Otroci potrebujejo prilagojeno izvajanje programov vzgoje

in izobraževanja z dodatno strokovno pomočjo ali prilagojene programe oziroma posebne programe vzgoje in izobraževanja.

Število otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami po zadnjih podatkih ni zanemarljivo, saj je do danes v Sloveniji izdanih veliko odločb o usmerjanju, s katerimi te osebe dobijo pravico do dodatne strokovne pomoči. Največ je otrok s primanjkljaji na posameznih področjih učenja. Če k temu prištejemo še število manjših primanjkljajev, ki se lahko izrazijo pri posamezniku in ne zadoščajo za odločbo o usmerjanju in dodatno strokovno pomoč, lahko zaključimo, da danes ni učitelja, ki se pri delu ne bi srečal z otrokom s takšnimi ali drugačnimi težavami, ovirami ali primanjkljaji.

V izobraževanju posameznika mora imeti pomembno vlogo športna vzgoja, ki je proces bogatenja znanja, razvijanja sposobnosti in lastnosti ter pomembno sredstvo za oblikovanje osebnosti in odnosov med posamezniki. Zato si moramo vsi učitelji, pa naj bomo vzgojitelji, specialni pedagogi, razredni učitelji ali športni pedagogi v različnih izobraževalnih institucijah, prizadevati, da z izbranimi cilji, vsebinami in metodami dela prispevamo k razvoju vsakega mladega človeka. Seveda za to potrebujemo znanje in ustrezne delovne pogoje.

Praktične ugotovitve pri vključevanju otrok s posebnimi potrebami v pouk športne vzgoje v Sloveniji niso ravno vzpodbudne, čeprav si pred njimi zatiskamo oči in ušesa. Soočeni smo s številnimi mnenji športnih pedagogov, ki trdijo, da ob začetku dela nimajo nikakršnih znanj, niso usposobljeni ali se bojijo delati z otroki s posebnimi potrebami.

Prilagojena športna vzgoja v CIRIUS Kamnik

Gibanje je ena osnovnih značilnosti in sposobnosti telesa. Pravijo, da je vsako gibanje boljše kot nič. V prvih mesecih življenja otrokov razvoj ocenjujemo prav skozi gibalne sposobnosti. Torej je gibanje kot telesna aktivnost temeljnega pomena za razvoj človeka in ohranjanje psihofizičnih sposobnosti. Hkrati so gibalne sposobnosti znak kakovosti življenja. Posamezniku je lahko šport prostor osebnega ustvarjanja, način uresničevanja želja ter razvijanje in primerjanje telesnih sposobnosti. Šport je lahko osebna higiena, ki zahteva telesno in duševno disciplino. V procesu prilagojene športne vzgoje je telesna aktivnost vzgojno sredstvo in

način, kako kvalitetno zaposliti telo in duha. Je tudi odvrčanje od negativnih vplivov družbe in različnih škodljivih zasvojenosti. Prilagojene aktivnosti so igre z napisanimi pravili. Mnogokrat jim dodamo možnost tekmovanja, kar prinese še poseben čar. Če smo vključeni v vadbeno skupino sebi enakih, se nas aktivnost dotakne in nas spremeni. Ko je pristop do športnih aktivnosti pravilen, nam šport prinaša veselje in užitek. Prek športnih aktivnosti spoznavamo drugačnost in se učimo živeti z njo. Če imamo možnost prilagojene aktivnosti izvajati v naravi, to daje občutek povezanosti z okoljem in omogoča spoznavanje novih aktivnosti. Starši, vzgojitelji in učitelji, ki s pomočjo aktivnosti vodijo in usmerjajo otrokov razvoj, bi se morali zavedati pomembnosti otrokove naravnosti h gibanju. Pri športni vzgoji je treba upoštevati tudi želje in interese vadečih ter uporabljati metode in oblike dela, s katerimi je vsem učencem in dijakom omogočeno aktivno vključevanje v športno-rekreativne aktivnosti. Delo športnega pedagoga mora biti timsko. Sodelovati mora z drugimi strokovnimi službami.

Vadba naj vključuje vse bistvene elemente, kot so: pridobivanje novih športnih znanj, urjenje, tekmovalnost, uveljavljanje, samopotrjevanje, sprostitev, zabava Najbolje je, da se vsi elementi prepletajo in dopolnjujejo. Vadba je usmerjena predvsem v krepitev, ohranjanje in izboljševanje prizadetih in neprizadetih funkcij. Vadba ne poteka le skupinsko. Velikokrat je treba poiskati aktivnost, primerno posamezniku, mu nakloniti čas, ga usmerjati in spodbujati. Letni delovni načrt, ki je pot k načrtovanim ciljem, mora upoštevati tudi funkcionalne zmožnosti učencev in dijakov. Vplivati pa mora na nenehno širitev športnih znanj.

Ker je v vzgojno-izobraževalni proces v naši ustanovi vključenih vse več mladih s težjimi obolenji in poškodbami, moramo ves čas iskati nove poti in nove aktivnosti, ki zadovoljijo željo po gibanju posameznikov in skupin. Neizpodbitno dejstvo je, da otroci z gibalno oviranostjo v življenju doživijo veliko negativnih izkušenj, poleg tega pa so za marsikaj pozitivnega prikrajšani. Zaradi telesa, ki jim ne služi tako kot drugim otrokom, doživijo prenekatro bolečino, prebedijo marsikatero noč in so pogosto utrujeni. Strokovne obravnave jim prinašajo boleče medicinske preiskave, odhajanje iz varnega doma, spreminjanje okolja, bivanje v bolnišnicah, operacije in »tuje« ljudi, ki posegajo v njihovo intimo. Na tak ali drugačen način se jih

dotakne stiska staršev, ki se jim ob novici, da z otrokom ni vse v redu, podre svet. Lahko traja več let, da se prilagodijo na novo življenje, čustveno sprejmejo takega otroka in razvijejo z njim odnos, ki temelji na realnih pričakovanjih. Mnogi izmed njih tega dolgotrajnega in težkega procesa nikoli ne zmorejo. Otroci z gibalno oviranostjo pogosto ne zmorejo samostojno sodelovati v otroški igri, pri merjenju moči in spretnosti z vrstniki so največkrat poraženi, v skupini veljajo za »drugačne«, za tiste, ki jim je treba iz usmiljenja neprestano pomagati, ali za tiste, iz katerih se lahko odkrito ali prikrito norčujejo. Pri šolskem delu imajo nemalokrat težave, tako da se tudi na tem področju težko uveljavljajo.

Tudi otroci, ki imajo tako težko stopnjo motorične prizadetosti, da jim je gibanje skoraj popolnoma onemogočeno, se lahko vključijo v šport. Morda v njem res ne bodo udeleženi kot samostojni aktivni igralci, bodo pa lahko v njem uživali v drugih vlogah (sodnik, organizator, navijač).

Športna vzgoja, rekreacija in tekmovalni šport so v našem centru pomemben del izobraževanja in rehabilitacije. Zavedamo se, da telesna poškodba ne pomeni nezmožnosti ukvarjanja s športno-rekreativnimi aktivnostmi. Zato v našem centru nihče ni oproščen športne vzgoje, učenci in dijaki pa radi prihajajo v telovadnico.

Srednješolci imajo športno vzgojo dve ali tri ure tedensko, kot je zapisano v kurikulumih, glede na izobraževalni program, ki ga obiskujejo. Žal se predmet športna vzgoja zadnjih nekaj let izvaja v sklopu razredov in ne več v homogenih vadbениh skupinah kot v preteklosti. Zaradi te specifik so se načini dela in pristopi močno spremenili, pa tudi

populacija učencev in dijakov glede na stopnjo gibalne oviranosti in drugih primanjkljajev. Tako je organizacija in izvedba športne vzgoje zahtevnejša, največkrat jo je treba organizirati na dveh ali treh zahtevnostnih ravneh.

Vse več je individualne športne vadbe in vadbe v manjših skupinah. Športov, ki so bili še pred kratkim paradni konji, skoraj ni več mogoče kvalitetno organizirati. Košarko na vozičkih, odbojko sede in hokej na vozičkih so zamenjali fizično manj zahtevni športi. Tek smo nadomestili s hojo, odbojko igramo z balonom, košarko pa na nižane, prosto stoječe koše. Vse več mladostnikov se ukvarja z dvoranskim balinanjem in curlingom, vali tenisom, orientacijo, jahanjem, vadbo v fitnesu ... Tekmovanja so organizirana interno, v času korone pa je bila njihova izvedba onemogočena. Skoraj vsi dijaki so vključeni v programe plavanja, seveda na različnih ravneh in z različnimi pristopi.

Posebno poglavje je preverjanje in ocenjevanje. Opisne neštevilčne ocene, ki jih po novi zakonodaji nadomeščajo številčne, so vnesle kar nekaj sprememb. Star način ocenjevanja je imel veliko informativno vrednost, psihološko je otroke razbremenil, upošteval subjektivne dejavnike ter zmanjševal pregrado med učenci in učiteljem. Številčne ocene pa lahko imajo tudi zaviralno vlogo. Kažejo predvsem znanje, ne pa tudi otrokovega celostnega prizadevanja oziroma odnosa do športne vadbe (Kristan, S., 1992). Menim, da te trditve še posebej veljajo pri ocenjevanju prilagojene športne vzgoje gibalno oviranih mladostnikov.

Ker so funkcionalne sposobnosti mladih, vključenih v program prilagojene športne vzgoje, zelo

različne, klasični testi za preverjanje motoričnih sposobnosti zanje niso standardizirani in so v večini primerov neuporabni. Individualno preverjanje moramo pogosto z motoričnimi testi prilagoditi posamezniku. Specifika zahteva, da v nekaterih primerih ocenimo le prizadevanje in napredek posameznika. To so vzroki, da ne sodelujemo v poznanem informacijskem sistemu, ki je na šolah že dalj časa stalna praksa.

Pomembno je, da športno-rekreativnih aktivnosti ne izvajamo vedno le v telovadnici. Številne je mogoče kvalitetno organizirati tudi v naravi. Res pa je, da so organizacijsko zahtevnejše, a je njihov učinek večji in bogatejši. Najbolje je poiskati idealno razmerje med aktivnostmi v telovadnici, bazenu in naravi.

Pri vključevanju v programe športne vzgoje gibalno oviranih otrok in mladostnikov je nujno upoštevati rek: **NE IŠČIMO LJUDI ZA ŠPORT, POIŠČIMO RAJE ŠPORT ZA ČLOVEKA.**

Kratka splošna in didaktična priporočila

- *Športna vzgoja mora biti sredstvo celostnega razvoja osebnosti,*
- *spoštovati mora načelo enakih možnosti za vse in upoštevati njihovo različnost,*
- *pedagoški proces naj bo voden tako, da bo vsak vadeči uspešen in motiviran,*
- *vadeče je treba načrtno spodbujati k humanim medsebojnim odnosom in športnemu obnašanju,*
- *športno dejavnost je treba povezovati z drugimi predmetnimi področji,*
- *spoštovati je treba predpisane standarde in normativna izhodišča ter poskrbeti, da bo vadba varna in ne kontraindicirana,*
- *za vadeče moramo izdelati individualizirane programe, skladne z njihovim razvojem in možnostmi,*
- *pomembna je interdisciplinarnost, zato je potrebno tudi vključevanje drugih strokovnih delavcev (zdravnika, delovnega terapevta ...).*

Tveganja pri športni vadbi otrok z gibalno oviranostjo

Za konec si moramo postaviti vprašanje, ali otrokom z gibalno oviranostjo ukvarjanje s športnimi dejavnostmi prinaša tudi določena tveganja. Rekli smo že, da šport pozitivno vpliva tako na »zdrave« kot na ljudi s posebnimi potrebami. Še celo več, izpostavili smo vrsto razlogov, da je tovrstna dejavnost za slednje še

pomembnejša. Žal podobno velja tudi za negativne plati športa. Dejavnikov tveganja je pri športnih aktivnostih otrok z gibalno oviranostjo prav tako več.

Najprej je tu vidik varnosti. Pri športnih dejavnostih, pri katerih sodelujejo otroci z gibalno oviranostjo, je tveganje, da pride do nesreč, padcev, udarcev in poškodb, veliko večje. To ne pomeni, da otroka v aktivnost ne bomo vključili, le več vnaprejšnjega predvidevanja, načrtovanja in priprave je potrebno, da zagotovimo razumno mero varnosti.

Otroci z gibalno oviranostjo so hitreje utrujeni, zato je treba še posebej skrbno načrtovati, v kakšno vrsto gibalne dejavnosti jih vključimo. Ker utrujenosti pogosto sami ne zaznajo ali je nočejo priznati, moramo paziti, da ne prihaja do preobremenitev. Pomembno je tudi, da z neprimerno aktivnostjo ne vzpodbujamo tako imenovanih »patoloških« vzorcev gibanja, ki so pri teh otrocih sicer zelo pogosti.

Starši so pomemben dejavnik

Pri delu z otroki s posebnimi potrebami, tudi pri vključevanju v prilagojene programe športa, imajo zelo pomembno vlogo starši. Njihovo vključevanje je lahko zelo produktivno, sploh če je vadeči otrok še majhen ter za boljše delo in hitrejše napredovanje ob sebi potrebuje očeta ali mamo. Praksa kaže, da veliko otrok prve športno gibalne izkušnje in napotke dobi prav od staršev. Starši lahko veliko pripomorejo k občutku varnosti in ugodnemu počutju. Vsi starši imajo želje in pričakovanja, povezana s svojimi otroki, ki naj bi se uresničila, razlikujejo se le v načinu, kako si prizadevajo za to uresničitev in kako podpirajo prizadevanje otrok (Auxter, Pyfer, Huettig, 1993).

Mladi s posebnimi potrebami, športna dejavnost in narava

Aktivno preživljanje prostega časa v naravi postaja potreba in pravica ljudi, pa tudi odgovornost za prevzemanje

skrbi za lastno zdravje. Danes skoraj ni turistične ponudbe, ki ne bi obsegala možnosti udejstvovanja v naravi. Potreba po aktivnostih v naravi je izražena tudi pri osebah z motnjami v razvoju. Prav za vse velja, da imajo popolnoma običajne in normalne življenjske potrebe, zato nobena od skupin mladih s posebnimi potrebami ne bi smela biti prikrajšana za dejavnosti, ki potekajo v naravi. To je še posebej poudarjeno v obdobju njihovega šolanja in dozorevanja. To je povezano s številnimi nepredvidljivimi situacijami, ki smo jim lahko kos le, če dobro poznamo sposobnosti mladih s posebnimi potrebami ter upoštevamo njihove želje in interese.

Šolski programi mladim s posebnimi potrebami ponujajo dovolj možnosti za neposredno spoznavanje narave in ukvarjanje z ustreznimi športnimi dejavnostmi. Zaradi različnih omejitev te žal pogosto niso dovolj izkoriščene. Številni razlogi izhajajo iz drugačnosti posameznika, ki pogosto pogojuje razmišljanje, da športne aktivnosti zanj niso primerne. Pri mladih s posebnimi potrebami je prisoten tudi strah, da pri ukvarjanju z različnimi dejavnostmi v naravi zaradi telesnih in psihičnih omejitev ne bodo dovolj uspešni. Zato je pomembno, da se gibalnih dejavnosti

naučijo v šoli in tudi tu pridobijo ustrezne izkušnje, povezane z bivanjem v naravi. Najboljše so aktivnosti, ki so usmerjene doživljajsko in so hkrati del terapije. Vsaka športna aktivnost naj bo povezana z igro, s pomočjo katere je mogoče najlažje in najučinkoviteje dosegati tudi gibalne cilje. Športna aktivnost mora biti prilagojena specifičnim potrebam mladih, prav tako pripomočki, pomembno pa je vključevanje tudi drugih vsebinskih področij, ki se med seboj prepletajo in bogatijo bivanje v naravi. Tak vidik je vključevanje okoljske problematike.

S poglobljenim doživljanjem narave vplivamo tudi na krepitev otrokove volje in vzgojo zaznav. Ena osnovnih značilnosti mladih je nenehno gibanje, preizkušanje in delovanje. Tudi mladi s posebnimi potrebami se tako pripravljajo na življenje. Doživljanje narave zahteva, da smo nanjo notranje pripravljeni, umirjeni in pozorni. V današnjem hrupnem času je težko prisluhniti že sočloveku, kaj šele naravi. Pozornost in zavedanje sta pogoja, da sploh kaj opazimo, kaj šele, da se ob tem zbudijo naša čustva z občudovanjem in zanimanjem.

Ravno ta otrokova naravna potreba po gibanju je danes v veliki meri omejena in celo zanemarjena.

Razstava ob Ljubljani uvod v okroglo obletnico krovne zveze športa invalidov

Piše: T.B./STA

(foto: Drago Perko)

Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite je praznoval 60 let delovanja. Slovesnost je potekala na Brdu pri Kranju, dan prej pa smo slavnostno odprli razstavo, ki zaobjema različne dejavnosti športa invalidov.

Zveza je razstavo ob 60-letnici delovanja pripravila v sodelovanju s Turizmom Ljubljana, ki je omogočil njeno postavitev. Na Krakovskem nasipu ob Ljubljani je na 11 dvostranskih panojih prikazan pregled zgodovine športa invalidov v Sloveniji, največji uspehi, pa tudi nekateri drugi mejniki.

»Že dlje časa se zavedamo, da moramo v svoje programe vključiti tudi širšo javnost. Sprejetost parašporta ni odvisna samo od nas, športnikov in trenerjev, temveč tudi od družbe. Odločili smo se za razstavo na Krakovskem nasipu, to je pregled tako zgodovine kot športnikov in najpomembnejših dogodkov. Fotografije gledalcev ne morejo pustiti ravnodušnih, saj smo izbrali takšne, ki prikazujejo tudi čustva športnikov ob uspehih,« je ob odprtju razstave povedal Damijan Lazar, predsednik Zveze ŠIS-SPK.

»Šestdeset let je kar dolgo obdobje, tudi zveza je dejavna na toliko področjih,

da je to težko zaobseči z eno razstavo. A tu ob Ljubljani je to zvezi kar dobro uspelo. Upam, da bo razstavo videlo čim več ljudi in da bo to še en lep korak za promocijo parašporta v Sloveniji,« je dejala Mateja Pintar Pustovrh.

Po razstavi sta prvi dan vodila nekdanja paralimpijska prvakinja Mateja Pintar Pustovrh in predsednik Zveze ŠIS-SPK Damijan Lazar.

Mateja se je spomnila na šampionske trenutke s paralimpijskih iger v letih 2004 in 2008.

Na velikih panojih so s fotografijami ter spremnim besedilom v slovenščini in angleščini predstavili vse pomembne vidike delovanja zveze in športa invalidov v šestih desetletjih: od prvih začetkov, prek prve slovenske udeležbe in medalje na paralimpijskih igrah leta 1972 do največjih uspehov slovenskih športnikov invalidov. Teh je bilo v tako dolgem obdobju veliko, posebej so izpostavljeni strelci, ki so se v zadnjih desetletjih z vsakih paralimpijskih iger vrnili vsaj z eno medaljo.

Svoja panoja sta dobila tudi nekdanja vrhunska športnika Mateja Pintar Pustovrh in plavalec Darko Đurić, ki sta s svojimi uspehi in z medijskimi nastopi poskrbela za precejšen dvig prepoznavnosti tega športa – pa tudi mladi smučar Jernej Slivnik, ki skrbi, da se počasi razvijajo tudi zimske panoge športa invalidov.

Poleg največjih uspehov vrhunskega športa so na razstavi zajeli vse deležnike, ki delujejo v okviru zveze: šport slepih in slabovidnih, šport gluhih s poudarkom na olimpijskih igrah gluhih in specialno olimpijado, na kateri sodelujejo športniki z motnjami v duševnem razvoju.

Niso pa pozabili tudi na maskoto, levčka Marka, ki športnike invalide spremlja zadnjih pet let, ter

fotografijo s paralimpijskega družinskega tabora v Laškem, kjer skušajo za šport navdušiti mlade in njihove starše.

Razstava je precej zanimanja (kar je še posebej razveseljivo) zbudila med mladimi: tako so si jo ogledali tudi učenci OŠ Majde Vrhovnik in učenci OŠ Toneta Pavčka iz Mirne Peči.

Naši parašportniki so se izkazali tako na letnih kot zimskih tekmovanjih.

Razstavo je omogočil Turizem Ljubljana.

Hvala, da daješ.

Letos smo na vrsti parašportniki.

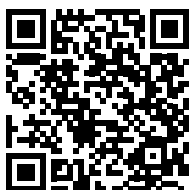
Vsako leto lahko donirate v dobrodelne namene, brez da bi vas to kaj stalo. Do enega odstotka dohodnine, ki bi jo sicer plačali v državni proračun, lahko namreč namenite organizaciji po svoji izbiri.

Za lažjo oddajo obrazca za namembo dohodnine, smo za vas pripravili aplikacijo **PODARI DOHODNINO**. To pomeni, da lahko vsi, ki želite podariti del svoje dohodnine Zvezi za šport invalidov Slovenije – Slovenskemu paralimpijskemu komiteju, uredite to preprosto in z le nekaj kliki.

Ker že zbiramo izjave za naslednje leto, lahko obrazec oddate tudi tisti, ki ste izjavo za leto 2021 že oddali.

Svoj odstotek nam lahko podarite na spletni strani **www.zsis.si**.

Skeniraj QR kodo za dostop do aplikacije

ZVEZA ZA ŠPORT INVALIDOV SLOVENIJE
SLOVENSKI PARALIMPIJSKI KOMITEJ

